Butlletí

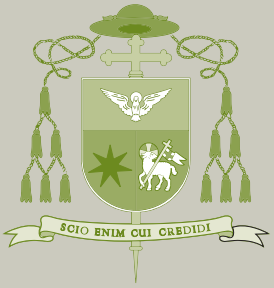

BISBAT DE TERRASSA

Novembre-Desembre 2022

Butlletí del Bisbat de Terrassa

Núm. 39 (2022) VI 31 de desembre

Redacció i administració:

Bisbat de Terrassa. Mitjans de Comunicació Social

c/ Vinyals 47-49, 08221 Terrassa - Tel. 93 733 71 20; Fax 93 733 70 95

A/e: bisbatdeterrasssa@bisbatdeterrassa.org

Església Diocesana

Bisbe diocesà

Decrets

Jubilació canònica de Mn. Ramon Gràcia Miquela

DECRET 19/22.- Terrassa, 3 de novembre de 2022

Ateses les circumstàncies personals de Mn. RAMON GRÀCIA MIQUELA per poder-se acollir a la jubilació canònica,

PEL PRESENT document es concedeix a Mn. RAMON GRÀCIA MIQUELA el pas a la situació de prevere jubilat.

Ho decreta i firma l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Terrassa

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Per manament del Sr. Bisbe
Mn. Eduardo Pire Mayol
Secretari General i Canceller

Excardinació de Mn. Ignasi Fuster Camp

DECRET 20/22.- Terrassa, 3 de novembre de 2022

Vista la petició del prevere d'aquesta Diòcesi de Terrassa, Rvd. Sr. Ignasi Fuster Camp, en què sol·licita l'excardinació per tal d'incardinar-se a l'Arxidiòcesi de Barcelona;

Atesa la disposició de l'Emm. i Rvdm. Sr. Cardenal Arquebisbe de Barcelona d'incardinar el prevere esmentat, sempre que per part nostra se li concedeixin les lletres excardinatòries;

Atès que l'esmentat prevere resideix i treballa pastoralment a l'Arxidiòcesi de Barcelona, amb el nostre permís i anuència del seu Emm. i Rvdm. Cardenal Arquebisbe, des de fa més de cinc anys, i ha exercit satisfactòriament els diversos serveis en el ministeri pastoral que li han estat encomanats;

PEL PRESENT decret, concedim l'excardinació perpètua i absoluta d'aquesta Diòcesi de Terrassa al Rvd. Sr. Ignasi Fuster Camp, perquè pugui incardinar-se a l'Arxidiòcesi de Barcelona.

Aquest decret tindrà efecte a partir de la data en què el sol·licitant obtingui el decret d'incardinació a l'Arxidiòcesi esmentada.

Ho decreta i signa l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Terrassa

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Per manament del Sr. Bisbe
Mn. Eduardo Pire Mayol
Secretari General i Canceller

Erecció canònica de la Hermandad de la entrada de Jesús en Jerusalén

DECRET 21/22.- Terrassa, 10 de novembre de 2022

Acceptada la instància presentada per la Sra. Carmen Merino Nuñez, Presidenta de la "Hermandad de la entrada de Jesús en Jerusalén" de Terrassa, en la qual acompanya els Estatuts de l'entitat;

Examinats els estatuts pels quals es regirà l'esmentada associació, en els quals es determina l'objectiu social i demés continguts preceptuats en el Codi de Dret Canònic;

Tenint en compte, que aquesta associació compleix els requisits establerts en la disciplina vigent de l'Església per a ésser erigida com a associació privada de fidels;

PEL PRESENT decret, a tenor dels cànons 301 i 322 del Codi de Dret Canònic, erigim l'entitat "Hermandad de la entrada de Jesús en Jerusalén" de Terrassa, la qual queda constituïda com a associació privada de fidels a

la Diòcesi de Terrassa, i li concedim personalitat jurídica privada, acceptant els Estatuts que han estat presentats.

Ho decreta i signa l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Terrassa.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Per manament del Sr. Bisbe
Mn. Eduardo Pire Mayol
Secretari General i Canceller

Constitució del Consell Presbiteral

DECRET 23/22.- Terrassa, 16 de desembre de 2022

De conformitat amb el que estableixen els estatuts del Consell Presbiteral aprovats per decret 09/04 amb data de 14 de desembre de 2004;

Havent procedit a l'elecció dels seus membres, segons el que preveia el decret episcopal 14/22 amb data 7 de setembre de 2022;

PEL PRESENT decret constituïm el Consell Presbiteral de la Diòcesi de Terrassa que, presidit pel Sr. Bisbe, estarà format, per un període de tres anys, pels següents membres:

Membres nats

Mn. Fidel Catalán Catalán, Vicari General i Moderador de Cúria
Mn. Joan Làzaro Padrós, Vicari Judicial
Mn. Joan Carles Montserrat Pulido, Vicari Episcopal
Mn. Josep Monfort Mengod, Vicari Episcopal
Mn. Eduardo Pire Mayol, Secretari General i Canceller

Membres elegits

Representants territorials

Mn. Josep Gassó Lécera - Arxiprestat de Montcada
Mn. Emili Marlés Romeu - Arxiprestat de Sant Cugat
Mn. Joaquim Meseguer García - Arxiprestat de Rubí
Mn. Antoni Deulofeu González - Arxiprestat de Terrassa
Mn. Fernando Castro García, CORC - Arxiprestat de Sabadell Nord

Mn. Carles Cahuana Bartra - Arxiprestat de Sabadell Centre i Sud
Mn. Sergio González Ferreiro - Arxiprestat de Granollers
Mn. Santiago Collell Aguirre - Arxiprestat de Montbui-Puiggraciós
Mn. Francesc Jordana Soler - Arxiprestat de Mollet
Mn. Ignasi Condal Elies - Arxiprestat del Montseny

Representants funcionals

P. Jaume Cerdà Poch, SJ - Grup de religiosos

Membres designats pel Sr. Bisbe

Mn. Xavier Blanco Castro
Mn. Joan Hernández Plaza
Ho decreta i signa l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Terrassa.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Per manament del Sr. Bisbe
Mn. Eduardo Pire Mayol
Secretari General i Canceller

Constitució del Consell Pastoral Diocesà

DECRET 24/22.- Terrassa, 17 de desembre de 2022

De conformitat amb el que estableixen els estatuts del Consell Pastoral Diocesà aprovats per decret 11/09 amb data de 22 de maig de 2009, i les disposicions del Consell de Govern aprovades amb data 25 d'octubre de 2013;

Havent procedit a l'elecció dels membres de lliure elecció, segons el que preveia el decret episcopal 16/22 amb data 20 de setembre de 2022;

PEL PRESENT decret constituïm el Consell Pastoral Diocesà de Terrassa, que, presidit pel Bisbe diocesà, estarà format, per un període de quatre anys, per les següents persones:

Membres per raó del càrrec

Mn. Fidel Catalán Catalán, Vicari General i Moderador de Cúria
Mn. Joan Carles Montserrat Pulido, Vicari Episcopal

Mn. Josep Monfort Mengod, Vicari Episcopal

Mn. Eduardo Pire Mayol, Secretari General i Canceller

Membres de lliure elecció

Representants territorials

Sra. Pilar Teruel Alonso, representant de l'Arxiprestat de Montcada

Sr. Javier Huelin Sainz de la Torre, representant de l'Arxiprestat de Sant Cugat

Sr. Lluís Albert Laliga Díaz, representant de l'Arxiprestat de Rubí

Sr. Joan Baltà Torredemer, representant de l'Arxiprestat de Terrassa

Sr. Jaime García Figueras, representant de l'Arxiprestat de Sabadell Nord

Sr. Antoni Górriz Navarro, representant de l'Arxiprestat de Sabadell Centre i Sud

Sra. Teresa Ortiz Burgués, representant de l'Arxiprestat de Granollers

Sr. Vicenç Vilà i Armadans, representant de l'Arxiprestat de Mollet

Sra. Núria Bosch i Roca, representant de l'Arxiprestat de Montbui-Puiggraciós

Sr. Oriol Grèbol Nogueras, representant de l'Arxiprestat del Montseny

Representants funcionals

Secretari del Consell Presbiteral
Mn. Xavier Blanco Castro

Instituts de Vida Consagrada i Societats de Vida Apostòlica
Gna. Carmen Parra Acebes, C.M.

Diaques permanents
Mn. Eduardo José Pire Méndez de Andés, DP

Delegació Episcopal de Catequesi
Sra. Àngels Prats Moreno

Delegació Episcopal de Pastoral Social
Sra. Mònica Martínez Reche

Delegació Episcopal d'Ensenyament i d'Escoles Diocesanes i Parroquials
Sra. Roser Álvarez González

Delegació Episcopal de Pastoral de Joventut
Sra. Carmina Cappuyns Jordán

Delegació Episcopal de Pastoral de la Salut
Sr. August Figueras Verdera

Membres designats pel Sr. Bisbe

Sr. Alfons Collado Genaro

Sr. Francesc Matencio Canudas

Sr. Josep Argemí Renom

Sr. Pere Vidal Sanahuja

Sra. Mercè Busquets Alted

Esperant que tots ells exerciran aquest càrrec com un eficaç servei a l'Església, ho decreta i signa l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Terrassa.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Per manament del Sr. Bisbe
Mn. Eduardo Pire Mayol
Secretari General i Canceller

Aneu mar endins

“Germanor” Dia de l’Església diocesana (6 de novembre de 2022)

“Gràcies per tant”, aquest és el lema per a la Jornada de Germanor d’enguany, que també s’anomena Dia de l’Església Diocesana. Aquestes breus paraules, “gràcies per tant”, ens traslladen a una realitat que no sempre tenim prou present a la nostra consciència de cristians.

“Gràcies”! Primer donar gràcies. I, a qui donem gràcies avui? Donem gràcies avui a l’Església. Perquè hem vingut al món al si d’una família humana, però també hem nascut a la vida nova de fills de Déu al si d’una veritable família, l’Església, la nostra mare. Hi hem rebut el do de la fe, el baptisme; ens hi alimentem al llarg de la nostra vida amb la formació cristiana, la catequesi, l’escolta de la Paraula de Déu, els sagraments, especialment el perdó dels pecats i la celebració de l´Eucaristia. Hi trobem i hi realitzem la concreció de la nostra vocació cristiana per mitjà del sagrament del matrimoni o de l’orde sacerdotal, o d’una vida de consagració al Senyor. I també per altres camins personals més misteriosos.

Així vivim tota la nostra vida a la família de l’Església, ens hi alimentem i creixem, i quan arribi el moment de deixar aquest món també ho farem a les seves mans, com a mare.

No obstant això, no sempre arribem a expressar l’agraïment per tant que rebem, per tant que hem rebut del Senyor a través de l’Església. Moltes vegades ens fixem només en els defectes que hi trobem i altres vegades considerem, com passa sovint a la nostra pròpia família humana, que l’Església fa el que ha de fer i per tant no hem d’agrair res. Però donar gràcies a Déu i a la nostra mare l’Església és una cosa que hauria de sortir espontània del nostre cor. I pensar, a més, especialment en l’Església diocesana.

Pot ser a la nostra consciència de pertinença a l’Església sovint hi és més present la nostra comunitat parroquial o moviment, o fins i tot l’església com a família universal, que no pas la nostra Església local, la nostra Església diocesana.

Per això, avui, dia de Germanor, Dia de l’Església Diocesana, dia per tant de la diòcesi de Terrassa, volem expressar el nostre agraïment a aquesta

dimensió de la família i de la comunitat cristiana que és la diòcesi i que està formada per tots els que vivim en una mateixa porció de l'Església. Va ser el Senyor Jesús qui, en enviar els seus apòstols al món sencer, i després als seus successors els bisbes, els va enviar també a formar aquestes comunitats que ells van presidir com a enviats del Senyor, i per les quals van donar les seves vides.

Avui és un dia per prendre consciència d'aquesta realitat de l'Església, per agrair al Senyor aquest do, i per conscienciar-nos també que l'Església aquí a la terra, a més de la nostra pregària i el nostre agraïment, que certament són el més important, necessita també de mitjans humans, necessita de recursos econòmics per dur a terme la seva missió en aquest món. Parlem per tant, d'agraïment i de col·laboració. Avui les col·lectes de totes les parròquies i esglésies van destinades al manteniment econòmic de la diòcesi. En una situació de dificultats econòmiques per a tots, és responsabilitat també de tots els que formem part d'aquesta família diocesana col·laborar amb la nostra dedicació i aportació econòmica, en la mesura del que sigui possible per a cada un. Gràcies a tots per la vostra comprensió i generositat!

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

VI Jornada Mundial dels Pobres (13 de novembre de 2022)

"Ell, essent ric, es va fer pobre per vosaltres, perquè us enriquíssiu amb la seva pobresa" 2 Co 8, 9.

Hi ha una pobresa que ens enriqueix, que ens fa ser més millors persones perquè ens obre als altres, especialment als que passen alguna necessitat, als que són més pobres que nosaltres. Aquesta és aquella pobresa de què va parlar Jesús en el seu sermó a la muntanya: "Jesús pujà a la muntanya, s'assegué, i se li acostaren els deixebles. Llavors, prenent la paraula, començà a instruir-los dient: "Feliços els pobres en l'esperit: d'ells és el Regne de cel" (Mt 5, 1-3).

Aquests són els que posen la seva confiança no en les riqueses materials, en els béns de la terra, sinó només en Déu, i per això Jesús els declara feliços, benaurats, perquè només quan el nostre cor descansa en Déu pot ser feliç.

Però hi ha una altra pobresa que fa mal, que fa patir, perquè és fruit de la injustícia, de l'egoisme dels homes. Es tracta de la manca dels recursos necessaris per a viure, d'aquells mitjans necessaris com poden ser l'aliment, l'aigua, els medicaments i l'atenció mèdica, la calor per protegir-se del fred, la manca d'un sostre on poder viure amb dignitat. Tots els ésser humans tenen dret a aquells elements que són necessaris per a la vida.

És veritat que, els bens materials, que en sí mateixos no són bons ni dolents, tenen però el perill d'atrapar-nos, de dominar el nostre cor de tal manera que ens poden arribar a convertir en esclaus seus. Sempre en desitgem més i més.

Malauradament, la trista realitat és que una gran part de la humanitat no disposa del necessari per a viure. Per subsistir! I malauradament això es conseqüència de la mala distribució dels béns de la terra d'aquest món. Mala distribució perquè uns pocs ens aferrem sovint a aquests béns pensant que ens poden donar seguretat, i no els sabem compartir amb els altres germans.

El Papa Francesc fa uns anys va instituir aquesta Jornada, no perquè nosaltres puguem solucionar el problema de la pobresa en el món, sinó per obrir els nostres ulls a aquesta realitat, per remoure un mica el nostre interior i perquè siguem capaços de sortir de la nostra zona de confort i apropar-nos a aquells que no en tenen, de confort ni seguretat, i que potser viuen lluny de nosaltres o potser són molt a prop nostre, i nosaltres no ens n'adonem.

El Papa Francesc ens recorda en el seu missatge per a la VI Jornada Mundial dels pobres que no fa gaire temps sortíem d'una situació de confinament per causa de la pandèmia, i aquella experiència ens va fer reflexionar a tots sobre la fragilitat de la vida humana, ens va fer compartir el patiment de moltes persones, moltes d'elles properes i conegudes de nosaltres. I poc després hem vist també com n'és de fràgil la vida amb una guerra en el nostre continent d'Europa, no lluny de nosaltres, amb molt de patiment també. Però la realitat és que els éssers humans ens podem arribar a acostumar a tot, el nostre cor s'endureix, i oblidem fàcilment el sofriment dels germans.

En aquest context tan contradictori s'emmarca la VI Jornada Mundial dels Pobres, amb la invitació –presa de l'apòstol Pau– a tenir la mirada fixa en Jesús, el qual «essent ric, es va fer pobre per nosaltres, per enriquir-nos amb la seva pobresa» (2Co 8,9). En el seu missatge el Sant Pare Francesc ens diu:

"Sabem que el problema no són els diners en si, perquè aquest forma part de la vida quotidiana i de les relacions socials de les persones. Més aviat, el que hem de reflexionar és sobre el valor que tenen els diners per a nosaltres: no es pot convertir en un absolut, com si fos la finalitat principal. Aquest aferrament impedeix observar amb realisme la vida de cada dia i ennuvola la mirada, impedint veure les necessitats dels altres. Res més nociu pot esdevenir a un cristià i a una comunitat que ser enlluernats per l'ídol de la riquesa, que acaba encadenant a una visió de la vida efímera i fracassada".

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Vingui el vostre Regne (20 de novembre de 2022)

Celebrem avui la solemnitat de Jesucrist, Rei de tot el món. Cada dia els cristians preguem amb les paraules que el mateix Senyor Jesús va ensenyar als seus deixebles, i diem sempre: «Vingui a nosaltres el vostre Regne».

Però, què vol dir el seu Regne?, què significa quan diem el Regne? La nostra experiència humana, quan parlem d'aquest tema, un regne, un rei, pensem en els regnes d'aquest món, que són fràgils, fugissers, temporals. I això ens pot portar a confusió quan ens referim al Regne de Déu.

Perquè parlar del Regne de Déu és el mateix que dir que Ell, Crist és el Rei. Que el Regne que demanem és Crist present en nosaltres i en el món, i això és el que avui celebrem. Jesús davant Pilat va confessar: «Tu ho dius, jo soc rei. Jo he nascut i he vingut al món per donar testimoni de la veritat» (Jn 18,37).

Sí, perquè aquest és el seu Regne: la veritat, la justícia, l'amor, la pau. Certament és un Regne ben estrany per a les nostres mentalitats humanes i per als nostres esquemes i criteris humans. No és, per tant, un regne com els d'aquest món. En aquella conversa amb el governador Pilat «Jesús contestà: la meva reialesa no és d'aquest món. Si fos d'aquest món, els meus homes haurien lluitat perquè jo no fos entregat als jueus» (Jn 18,36).

Déu ha volgut salvar el món, és a dir a cada un de nosaltres i per això s'ha encarnat, s'ha fet home i ha donat la seva vida a la creu i ha ressuscitat. «El qui és la Paraula s'ha fet home, i ha habitat entre nosaltres» (Jn 1,14). El seu Regne significa que Ell s'ha implicat en la vida de cada persona i

s'ha compromès amb tots i cadascun de nosaltres i en totes les realitats del nostre món. I Ell, Crist, regna des de la creu.

El cristià fa present també aquest regne en el món perquè és un altre Crist. Ens ha enviat a col·laborar amb Ell en el seu projecte de salvació, de transformació del món, però ens cal regnar amb Ell també des de la creu, donant la nostra vida allà on ens ha posat, a la família, a la parròquia, a la societat, entre els amics.

Diguem avui amb fe: «Vingui a nosaltres el vostre Regne», que aquest sigui avui el crit del nostre cor.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Advent (27 de novembre de 2022)

Un any més arribem a l'Advent, que vol dir vinguda, arribada. La vinguda del Senyor. És el principi de l'any litúrgic cristià i consisteix en un temps de preparació espiritual per a la celebració del naixement de Crist.

Correspon a les quatre setmanes que tenim abans de la celebració del Nadal, el naixement del Senyor. En aquest temps esperem la vinguda del Senyor, la desitgem, la demanem. És, per tant, un temps d'espera o d'esperança, sobretot. El desig d'aquesta vinguda i la certesa que està venint fonamenta la nostra esperança.

Una vegada una persona em va preguntar: però si Jesús ja va venir fa dos mil anys, i ja sabem que va venir, perquè l'esperem ara? La resposta és senzilla i surt de la nostra fe en la paraula del Senyor. I és que, si bé és cert que creiem de debò que Jesús va néixer fa dos mil anys a Betlem de Judà, també és veritat que creiem que continua venint, continua present.

Per això es parla de les tres vingudes de Jesús. La primera quan, encarnat en el si de Maria Verge va néixer a Betlem. La segona, que serà quan ell tornarà a la fi del temps: "Estigueu a punt també vosaltres, que el Fill de l´Home vindrà a l'hora menys pensada" (Mt 24, 44). Però hi ha també una tercera vinguda de Jesús, la que fa contínuament, cada dia. Ell ve a nosaltres a través de l'Església, a través dels sagraments, a través de la seva Paraula. Perquè creiem que ve de veritat a cada celebració de l'Eucaristia i en la litúrgia, creiem que fa present els misteris de la seva vida,

mort i resurrecció al llarg de tot l'any: "Jo seré amb vosaltres cada dia fins a la fi del món (Mt 28, 20).

És per això que els cristians creiem que la celebració del naixement del Senyor, el Nadal, no es una commemoració, no és la celebració del seu aniversari, sinó que Ell vindrà realment a nosaltres i al món, i per això necessitem preparar-nos amb aquest temps de l'Advent.

Si un dia ens anunciessin que una persona molt important, o algú que estimem i valorem molt però que fa temps que no hem vist, vindrà a casa nostra a visitar-nos, no faríem el possible per a preparar-nos, per a rebre'l com es mereix?

Aquest és Jesús, que va venir al món, va complir la missió que el Pare li havia encomanat, ens va salvar i després de morir a la creu va ressuscitar. I ara torna, com va dir, per ser amb nosaltres sempre!

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Un famós del segle primer (4 de desembre de 2022)

El món valora i aplaudeix els famosos, les grans figures mediàtiques, els ídols de les masses, les figures de l'esport, de l'economia, de la política, dels presentadors de televisió, dels cantants i dels festivals musicals, i ara, encara més, els anomenats "youtubers" i els "streamers". Sorprèn, per tant, trobar-nos a l'evangeli d'avui amb un personatge d'entrada difícil de presentar com es la figura de Joan el Baptista. Un famós del segle primer, i que ha arribat fins als nostres dies, encara que no pas per cap èxit d'aquest món.

Cada any se'ns presenta aquest personatge que ens acompanya durant tot el temps d'Advent. Joan, el Precursor, el que anunciava l'acompliment de les antigues profecies, el que batejava amb aigua per preparar els camins al Senyor. Un personatge gens atractiu, d'entrada, vestit amb una capa de pel de camell i que s'alimentava de llagostes i mel boscana. Un personatge, això sí, revestit del testimoniatge de la seva fidelitat a la veritat, a la Paraula de Déu i a la seva missió.

Per aquells dies vingué Joan Baptista, que predicava així al desert de Judea: «Convertiu-vos, que el Regne del cel és a prop» (Mt.3, 1). Ell era i continua

essent per a nosaltres la veu que clama en el desert, un crit que anuncia l'acompliment de les Escriptures: "Per aquells dies vingué Joan Baptista, que predicava així al desert de Judea: «Convertiu-vos, que el Regne del cel és a prop». És d'ell de qui deia el profeta Isaïes: «Una veu crida en el desert: "Obriu una ruta al Senyor, aplaneu-li el camí" (Mt 3, 1-2).

"Convertiu-vos". La conversió no és un frase publicitària, és una urgència sempre present a la nostra vida, com també a l'església i al món. Però la conversió veritable comença per acollir aquest Regne, acollir-lo a Ell, Jesús, escoltant aquests dies la predicació de Joan Baptista.

Advent és esperança, Nadal és l'alegria de l'encontre. Esperem, sí, la vinguda del Senyor, i no dubtem que Ell vindrà. Per això es tracta sobre tot d'esperar la nostra conversió plena i total a Ell. Nadal és a prop, i si el Regne de Déu és Ell mateix que ve a la terra a portar la seva pau, acollim-lo amb joia i deixem-nos convertir per Ell. "Veniu Senyor Jesús"!

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

El compromís de l'Advent (11 de desembre de 2022)

Des del principi de la creació, Déu ha estat sempre present en la vida dels homes. I des del principi també es va comprometre amb ells amb uns pactes que coneixem amb el nom de "Aliances". Noè, Abraham, Moisès i altres van ser homes escollits per Déu per recordar la seva presència enmig del poble d'Israel. Déu recordava a través d'aquests patriarques el camí veritable per viure en pau i a la vegada també el seu compromís d'acompanyar-los sempre i feia "Aliança" amb el seu poble. Perquè la Aliança és un pacte, un compromís, i Déu ha estat sempre fidel al seu compromís, fins i tot quan el poble li girava l'esquena i es revelava contra ell.

L'Aliança de Déu amb el seu poble i amb la humanitat ha arribat al seu moment més gran, més culminant, en Jesús, el Fill de Déu fet home, nascut a Betlem i que donà la seva vida a la creu i va ressuscitar per donar-nos la seva vida.

Però els homes, els de l'Antic Testament i els d'ara defugim el compromís, preferim deixar-nos portar pels gustos i conveniències. "Si m'interessa, si em convé, si més endavant ho veig més clar»…, són reaccions i expressions habituals avui.

I una conseqüència de la manca de compromís és la manca de confiança també. No fa gaire temps que amb la paraula donada o amb una encaixada de mans n'hi havia prou per segellar un compromís i fins i tot per fer negocis d'importància. Però ara ningú confia en ningú, i poca gent s'arriba a comprometre de debò.

Tenim por al compromís, tenim por a lligar-nos, a perdre la nostra llibertat. Por al matrimoni per tota la vida, por a donar-nos del tot en el sacerdoci o la vida consagrada, por a tenir fills, por a oferir la nostra ajuda o col·laboració, el nostre temps. Un dia sí, una mica sí, puntualment, de quan en quan, com a una excepció, però "per sempre"?

La realitat és que tota la vida tota està feta de compromisos. La vida humana es basa en el compromís i en la confiança que se'n deriva. Des que naixem vivim de la confiança, confiem en els pares, confiem en els mestres, confiem en els amics, en el comerç, en les institucions econòmiques, etc.

No hi ha dubte que Déu, en venir al món, en fer-se home com nosaltres, ens ha manifestat el seu amor però també la seva confiança en nosaltres, els homes. Va confiar en María la Verge per exemple, i en San Josep, com també en els apòstols. Va confiar en el poble jueu, el seu poble, amb el qual va repetir moltes vegades el seu compromís, la seva Aliança, encara que molts d'ells després el van trair, com també ho hem fet nosaltres al llarg de tots els temps.

La fidelitat de Déu amb els homes i la seva confiança es van traduir, es van concretar, en el més gran compromís amb la humanitat. Fet home amb una carn com la nostra, compartint la vida humana, fet en tot igual a nosaltres excepte en el pecat, i fins a donar la vida a la creu. Pot haver-hi un compromís més gran? Pensem que aquest infant que adorarem en el Nadal i que entendreix els nostres cors és el mateix que després va morir a la creu, fidel al seu compromís.

Compromís i confiança, són dues realitats que il·luminen la vinguda de Déu al món, el Nadal, i també la nostra vida. No tinguem por, ve a oferir-nos la seva amistat. "Veniu Senyor Jesús" és el crit de l'Advent.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Càritas, Déu és Amor (18 de desembre de 2022)

"Déu és amor", aquest és el títol de la primera Carta Encíclica que ens va oferir el Papa Benet XVI l'any 2005. I és també l'expressió que fa servir sant Joan a la seva primera carta: "Estimats meus, estimem-nos els uns als altres, perquè l'amor ve de Déu. Tothom qui estima ha nascut de Déu i coneix Déu. El qui no estima no coneix Déu, perquè Déu és amor" (1Jn. 7-8).

És per això que aquests dies que ens estem preparant per al naixement del Fill de Déu es recorda especialment que, si Déu que és el nostre creador ens ha estimat tant que ha enviat el seu Fill fet home com nosaltres, també nosaltres ens hem d'estimar, i especialment a aquells germans més necessitats i que passen dificultats. Tenim l'oportunitat de fer-ho a través de la col·lecta de Càritas avui. Perquè tots érem necessitats i per tots va venir i continua venint al món.

Diu el Papa Benet XVI a la seva Encíclica: "L'amor al proïsme arrelat en l'amor a Déu és abans que res una tasca per a cada fidel, però ho és també per a tota la comunitat eclesial, i això en totes les seves dimensions: des de la comunitat local a l'Església particular, fins a abastar l'Església universal íntegrament. També l'Església com a comunitat ha de posar en pràctica l'amor" (nº 20).

I afegeix encara: "La naturalesa íntima de l'Església s'expressa en una triple tasca: anunci de la Paraula de Déu, celebració dels sagraments i servei de la caritat (diakonia). Són tasques que s'impliquen mútuament i no es poden separar una de l'altra. Per a l'Església, la caritat no és una mena d'activitat d'assistència social que també es podria deixar als altres, sinó que pertany a la seva naturalesa i és una manifestació irrenunciable de la seva pròpia essència" (nº 25).

L'Església en aquest món i les seves organitzacions caritatives, començant per Càritas (parroquial, diocesana, nacional, internacional), han de fer el possible per posar a disposició dels que ho necessiten els mitjans necessaris. Perquè "Caritas" és el braç que l'Església estén per ajudar aquells germans, homes i dones que passen necessitat.

Evidentment l'amor va més enllà de tota organització, i la existència de Càritas no ens eximeix de la responsabilitat d'atendre als germans, ni ens pot servir d'excusa pensant que ja hi ha qui s'encarrega dels pobres i necessitats, i que per tant no ens implica a cada un de nosaltres i a les

nostres comunitats cristianes. No ens eximeix, i és un deure dels cristians col·laborar amb Càritas en el seu servei eclesial de caritat.

Som ja a pocs dies de la celebració del naixement del Senyor. Avui i aquests dies es fa la col·lecta de Càritas amb motiu de Nadal. L'amor de Déu se'ns manifesta en la seva vinguda al món. Manifestem també el nostre amor col·laborant en aquesta la col·lecta de Càritas en favor del germans més necessitats.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Nadal, una gran llum (25 de desembre de 2022)

«Neix la claror d'un dia sant: veniu, pobles, adoreu el Senyor, que avui ha baixat a la terra una gran llum» (Al·leluia de la missa del dia de Nadal). Que el Nadal estigui associat a la llum no és res que no sapiguem. De fet, les llums dels carrers ens ho recorden aquestes dates.

És paradoxal però que el Senyor digui que «quan algú encén un llum, no el posa sota una mesura, sinó en un lloc alt, i fa llum a tots els qui són a casa» (Mt 5,15), i Ell decidís néixer en el lloc més apartat de l'Imperi Romà, en el lloc més humil, posat en una menjadora. O potser no ho és tant?

De fet, amb això, Jesucrist ens està mostrant quin és el camí per a posar aquest llum en un lloc alt: la lògica del do i de la creu. És un dels criteris per al discerniment proposats pel Papa Francesc. Jesús, en assumir la nostra naturalesa, en encarnar-se, també encarnava la lògica del do i de la creu. No es va reservar res per a Ell, ens ho va donar tot: és la lògica de Déu.

Sant Pau ho explica a la comunitat de Corint així: «Jesucrist que és ric, es va fer pobre per vosaltres, per enriquir-vos amb la seva pobresa» (2Co, 7,9). Fer-nos pobres, humils, per enriquir els altres és per a nosaltres també orientar-nos en el camí de la història de la salvació que veiem realitzat en el seu naixement a Betlem.

Així, Jesús ens mostra que el camí de la humilitat és el camí on brillarà la llum de Déu en nosaltres i aleshores serà llum per als del nostre voltant. Si estem disposats a perdre nosaltres perquè els altres guanyin, no estarem lluny del Regne de Déu ja que no és més que seguir la lògica de l'amor que sempre vol que l'altre hi guanyi.

Si Jesús no hagués nascut com ho va fer, la llum que va brillar en aquella cova de Betlem no hauria estat tan resplendent. Aquests dies cadascú ha de fer el seu pelegrinatge espiritual, imitant aquell pelegrinatge que van fer els pastors fins al pessebre, i ha de ser per a nosaltres un pelegrinatge espiritual cap a la humilitat, l'austeritat de vida, la senzillesa, el do de nosaltres mateixos.

Imitem també la manera de fer de Maria, que conservava aquesta experiència de vida en el seu cor. Que guardem en el cor aquests dies el gran misteri de Déu fet home, i que ens meravellem amb la contemplació de fins on arriba l'amor de Déu Trinitat envers cadascú de nosaltres.

«Avui ha baixat a la terra una gran llum». No ens la deixem prendre del nostre cor, no la deixem perdre. Fem néixer un pessebre en el nostre cor i en cada llar perquè brilli la gran llum del Déu Infant, llum humil però potent, capaç d'arribar fins als límits de la terra i fer-ho tot nou. Que tingueu tots un bon i sant Nadal !

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Comunicacions

Terrassa, 5 de desembre de 2022

A l'atenció dels preveres i diaques de la diòcesi

Benvolguts germans preveres i diaques,

Arribem a les festes de Nadal, i el temps de l'Advent que estem vivint aquests dies ens omple d'esperança per la proximitat de la vinguda del Senyor. Ens cal preparar-nos perquè sens dubte Ell ve i vindrà, i som nosaltres els que l'hem d'acollir obrint-li les portes de les nostres vides, aplanant-li els camins. Com diu l'evangeli de sant Mateu parlant de Joan Baptista: *És d'ell que deia el profeta Isaïes: «Una veu crida en el desert: "Obriu una ruta al Senyor, aplaneu-li el camí"»* (Mt 3,3).

Els dies de Nadal són dies intensos en la vida pastoral però és un temps oportú també per trobar-se amb la família i els amics, i amb la família diocesana especialment. Per aquest motiu us convoco a trobar-nos un any més en el dinar de Nadal que serà el divendres 30 de desembre, a la Fundació Busquets de Terrassa.

Aquest any, però, introduïm una novetat, i és trobar-nos preveres i diaques abans de dinar en una trobada diocesana on us voldria parlar de nou i exposar aquelles inquietuds que m'heu fet arribar durant els darrers mesos, des de l'estiu.

La proposta és trobar-nos a l'edifici del Bisbat, carrer Vinyals 47-49 de Terrassa, amb el següent programa:

10:00h	arribada i esmorzar
10:30h	salutació i intervenció del Sr. Bisbe
11:15h	reunió per grups
12:15h	descans
12:45h	posada en comú i cloenda del Sr. Bisbe
13:45h	pregària d'Hora Menor
14:00h	dinar a la Fundació Busquets

Us espero, doncs, el proper 30 de desembre, que Maria, Mare de Déu de l'Esperança i model de l'Advent, ens ajudi a tots i ens obtingui la gràcia de rebre joiosament el seu Fill.

A tots us agraeixo una vegada més la vostra disponibilitat i la vostra dedicació en l'exercici del ministeri allà on serviu.

Amb el meu afecte i la meva benedicció,

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Activitats del Sr. Bisbe

Mes de novembre

Dia 2: Visites programades
Jornades d'Economia a Sant Esteve de Granollers a les 21h

Dia 3: Visites programades
Visita i reunió de preveres i diaques de l'arxiprestat de Sabadell Nord a la parròquia del Sagrat Cor de Sabadell a les 12h
Jornades d'Economia a Sant Cugat del Vallès a les 21h

Dia 4: Consell episcopal a les 11:30h al Bisbat

Dia 5: Eucaristia en la Jornada de formació de la Escola i Vida al Casal de la Visitació, a Can Xammar, l'Ametlla del Vallès a les 12:30h

Dia 8: Visites programades

Dia 9: Reunió de delegats episcopals al Bisbat a les 12h
Reunió del Patronat de la Mare de Déu de la Salut a les 19h al Bisbat

Dies 10-11: Visites programades

Dia 12: Assemblea de Mans Unides a la seu diocesana a les 10:30h
Missa a Santa Justa de Lliçà d'Amunt amb motiu dels 40 anys de la reconstrucció a les 12h

Dia 13: Missa a la parròquia de Sant Josep de Terrassa amb motiu del 90è aniversari de la creació a les 12h

Dia 14: Presideix la pregària organitzada per Hakuna a les 20:45h a la parròquia de la Mare de Déu del Roser de Les Fonts

Dia 15: Visites programades

Dia 16: Visites programades
Patronat de la Fundació Sant Josep Oriol a les 12:30h

Dia 17: Visites programades
Consell Diocesà de Càritas al Bisbat a les 12h
Benedicció d'un pis de Càritas a Sant Cugat del Vallès a les 18h
Missa i benedicció de les reformes i ampliació de l'orgue de Sant Pere d'Octavià de Sant Cugat del Vallès a les 20h

Dia 18: Visites programades
Reunió d'arxiprestes al Bisbat a les 12h
Trobada d'adolescents a Granollers a les 19h

Dia 19: Jornada interdiocesana del SIPS al Seminari de Barcelona a les 10h
Confirmacions a Santa Maria de Caldes de Montbui a les 20h

Dies 20-25: Assemblea Plenària de la CEE a Madrid

Dia 26: Confirmacions a Sant Josep de La Llagosta a les 19h

Dia 27: Confirmacions a Mare de Déu del Carme de Terrassa a les 12:15h

Dia 28: Trobada de preveres joves al Bisbat a les 11h

Dia 29: Visites programades
Admissió als Ordes al Seminari diocesà a les 20h

Dia 30: Visites programades
Benedicció d'un oratori a la UIC (Hospital General de Catalunya) a les 13h
Missa i trobada amb el grup Recessos d' Emmaús de la parròquia del Sant Esperit de Terrassa a la Catedral a les 20h

Mes de desembre

Dia 1: Visites programades

Dia 2: Consell episcopal al Bisbat a les 12:30h
Confirmacions a la Mare de Déu del Carme de Montornès del Vallès a les 19h

Dia 3:	Presideix l'acte d'entrega del premi Terrassenc de l'any al Teatre Principal de Terrassa a les 19h
Dies 8-10:	Convivència del Seminari a la Sagrada Família de la Seu d'Urgell
Dia 10:	Presa de possessió de Mons. Enrique Benavent Vidal com a arquebisbe de València, a la Catedral de València a les 11h
Dia 11:	Missa a la comunitat del Cenacle de Fogars de Montclús a les 12h Cloenda del Curset de Cristiandat a M. Ràfols, a Vilafranca del Penedès a les 19h
Dia 12:	Visites programades Cantada de nadales de la Fundació Escola i Vida a la parròquia de Sant Cristòfol de Terrassa a les 11:30h
Dies 13-15:	Visites programades
Dia 16:	Constitució del Consell Presbiteral al Bisbat a les 11h Visites programades
Dia 17:	Constitució del Consell Pastoral Diocesà al Bisbat a les 11h
Dia 18:	Missa en ritu hispano-mossàrab a Sant Pere de Terrassa a les 11h Trobada de l'Hospitalitat Interdiocesana de Lourdes a Barcelona a les 13:30h Pessebre vivent a la parròquia de la Mare de Déu del Roser de Cerdanyola del Vallès a les 18h
Dia 19:	Visites programades
Dia 20:	Visites programades Missa i inauguració de capella a la Residència d'avis LaFACT a Terrassa a les 12h Celebració de Nadal a l'Escola diocesana Mare de Déu de La Salut a Sabadell a les 19h
Dia 21:	Visites programades Felicitació de Nadal al Bisbat a les 12h Missa amb motiu del centenari de la mort de Madre Alberta Giménez (Pureza de María) a la Catedral a les 18h

Dia 22: Missa i celebració de Nadal al Seminari a les 14h

Dia 23: Felicitació de Nadal a Càritas Diocesana a les 12h

Visites programades

Dia 24: Celebració de Nadal al Centre penitenciari de Quatre Camins a les 17h

Missa de la Nit de Nadal a la Catedral a les 12 de la nit

Dia 25: Missa de Nadal amb Benedicció Apostòlica a la Catedral a les 12h

Dia 27: Missa amb motiu del 50è aniversari de la casa religiosa Los Alcázares de Santa María (El Pinar de Nuestra Señora, Sant Cugat del Vallès) a les 12h

Visites programades

Dies 28-29: Visites programades

Dia 30: Trobada del clergat al Bisbat a les 10h i dinar de Nadal a la Fundació Busquets a les 14h

Secretaria General i Cancelleria

Admissió a Ordes

Admissió a ordes

El dimarts 29 de novembre a les 8 del vespre a la Capella del Seminari Diocesà a Valldoreix, Mons. Salvador Cristau va admetre a ordes als seminaristes:

Enrique Amat Busquets
Pablo Cappuyns Jordán
Ignasi Castelló Sala
Robert Escusa Rubio
Pau Ferrer Falgueras
Francisco de Asís León Romero
Fernando Vázquez- Dodero Romero

Nomenaments

Nomenament parroquial

Mn. Ricard Casadesús Castro, adscrit a la parròquia de Sant Esteve de Granollers.

Nomenament no parroquials

Mn. Joan Hernàndez Plaza, Vicerrector del Seminari Diocesà
Sr. Pere Alegrí Guitart, Ecònom diocesà i Delegat Episcopal d'Economia

Mn. Josep Esplugas Capdet, membre del Patronat de la Fundació Sant Josep Oriol
Sra. Rosa Tatché Llonch, membre del Consell Diocesà de Càritas
Sra. Mercè Moras Montserrat, membre del Consell Diocesà de Càritas

Nomenament dels membres del Consell Presbiteral

Mn. Fidel Catalán Catalán, Vicari General i Moderador de Cúria
Mn. Joan Làzaro Padrós, Vicari Judicial
Mn. Joan Carles Montserrat Pulido, Vicari Episcopal
Mn. Josep Monfort Mengod, Vicari Episcopal
Mn. Eduardo Pire Mayol, Secretari General i Canceller

Mn. Josep Gassó Lécera - Arxiprestat de Montcada
Mn. Emili Marlés Romeu - Arxiprestat de Sant Cugat
Mn. Joaquim Meseguer García - Arxiprestat de Rubí
Mn. Antoni Deulofeu González - Arxiprestat de Terrassa
Mn. Fernando Castro García, CORC - Arxiprestat de Sabadell Nord
Mn. Carles Cahuana Bartra - Arxiprestat de Sabadell Centre i Sud
Mn. Sergio González Ferreiro - Arxiprestat de Granollers
Mn. Santiago Collell Aguirre - Arxiprestat de Montbui-Puiggraciós
Mn. Francesc Jordana Soler - Arxiprestat de Mollet
Mn. Ignasi Condal Elies - Arxiprestat del Montseny
P. Jaume Cerdà Poch, SJ - Grup de religiosos

Mn. Xavier Blanco Castro- designat pel Sr. Bisbe
Mn. Joan Hernández Plaza - designat pel Sr. Bisbe

Nomenament dels membres del Consell Pastoral Diocesà

Mn. Fidel Catalán Catalán, Vicari General i Moderador de Cúria
Mn. Joan Carles Montserrat Pulido, Vicari Episcopal
Mn. Josep Monfort Mengod, Vicari Episcopal
Mn. Eduardo Pire Mayol, Secretari General i Canceller

Sra. Pilar Teruel Alonso, representant de l'Arxiprestat de Montcada
Sr. Javier Huelin Sainz de la Torre, representant de l'Arxiprestat de Sant Cugat
Sr. Lluís Albert Laliga Díaz, representant de l'Arxiprestat de Rubí
Sr. Joan Baltà Torredemer, representant de l'Arxiprestat de Terrassa
Sr. Jaime García Figueras, representant de l'Arxiprestat de Sabadell Nord

Sr. Antoni Górriz Navarro, representant de l'Arxiprestat de Sabadell Centre i Sud
Sra. Teresa Ortiz Burgués, representant de l'Arxiprestat de Granollers
Sr. Vicenç Vilà i Armadans, representant de l'Arxiprestat de Mollet
Sra. Núria Bosch i Roca, representant de l'Arxiprestat de Montbui-Puig-graciós
Sr. Oriol Grèbol Nogueras, representant de l'Arxiprestat del Montseny

Mn. Xavier Blanco Castro- Secretari del Consell Presbiteral
Gna. Carmen Parra Acebes, C.M.- representant dels Instituts de Vida Consagrada i Societats de Vida Apostòlica
Mn. Eduardo José Pire Méndez de Andés, DP- representant dels diaques permanents
Sra. Àngels Prats Moreno- representant de la Delegació Episcopal de Catequesi
Sra. Mònica Martínez Reche- representant de la Delegació Episcopal de Pastoral Social
Sra. Roser Álvarez González- representant de les Delegacions Episcopals d'Ensenyament i Escoles Diocesanes i Parroquials
Sra. Carmina Cappuyns Jordán- representant de la Delegació Episcopal de Joventut
Sr. August Figueras Verdera- representant de la Delegació Episcopal de Pastoral de la Salut

Sr. Alfons Collado Genaro – designat pel Sr. Bisbe
Sr. Francesc Matencio Canudas – designat pel Sr. Bisbe
Sr. Josep Argemí Renom – designat pel Sr. Bisbe
Sr. Pere Vidal Sanahuja – designat pel Sr. Bisbe
Sra. Mercè Busquets Alted – designat pel Sr. Bisbe

Comunicacions diocesanes

Terrassa, 16 de desembre de 2022

A l'atenció dels preveres i diaques de la diòcesi

Benvolguts,

Déu vos guard.

Tal com ens va anunciar recentment per carta el Sr. Bisbe, el proper divendres dia 30 de desembre tindrà lloc la trobada de Nadal del clergat de la diòcesi. Ens trobarem a les 10 del matí al Bisbat i, tal com anunciava Mons. Salvador Cristau, l'horari serà el següent:

- 10:00h arribada i esmorzar
- 10:30h salutació i intervenció del Sr. Bisbe
- 11:15h reunió per grups
- 12:15h descans
- 12:45h posada en comú i cloenda del Sr. Bisbe
- 13:45h pregària d'Hora Menor
- 14:00h dinar a la Fundació Busquets amb els seminaristes

Tingueu en compte que cal avisar amb antelació per la **reserva**. Podeu fer-ho, **abans de divendres 23 de desembre**, trucant al Bisbat en horari de 9 del matí a 2 del migdia (93 733 71 20), enviant un WhatsApp (655 432 782) o a través del correu electrònic (epire@bisbatdeterrassa.org).

El preu del tiquet del dinar és de 18 euros a pagar el mateix dia 30 o bé fent un donatiu bizum amb el codi 00023 (Bisbat de Terrassa).

Aprofito la tramesa per informar-vos que la Cúria Diocesana estarà tancada dijous 5 de gener.

Cordialment en el Senyor,

Mn. Eduardo Pire Mayol
Secretari General i Canceller

Comunicat amb motiu de la defunció del papa emèrit S. S. Benet XVI

Terrassa, 31 de desembre de 2022

A l'atenció dels preveres i diaques de la diòcesi

Benvolguts,

Déu vos guard.

Com sabeu, a les 9:34h d'aquest matí ha mort el Papa emèrit, S.S. Benet XVI (Joseph Aloisius Ratzinger. Marktl am Inn, 16 d'abril de 1927 – Roma, 31 de desembre de 2022).

Preguem pel seu repòs etern i per tal que el Senyor li premiï tot el bé que ha fet per l'Església Universal: en la seva tasca de Prefecte de la Congregació per la Doctrina de la Fe (1981-2005) i en el seu Pontificat de quasi 8 anys (19 d'abril de 2005 a 28 de febrer de 2013). Després de la seva renúncia ha servit també l'Església durant quasi 10 anys amb el seu silenci i pregària des del monestir *Mater Ecclesiæ* dins del territori de la Ciutat del Vaticà.

Per aquest motiu el Sr. Bisbe ens demana que oferim sufragis pel seu repòs etern i toquem a difunts les campanes de les nostres parròquies, esglésies i monestirs en record i homenatge del Sant Pare Benet XVI.

Oportunament serem convocats a una missa de difunts pel repòs etern del papa emèrit Benet XVI presidida pel nostre bisbe, Mons. Salvador Cristau, a la Catedral com a signe de comunió amb la seu petrina.

Cordialment en el Senyor,

Mn. Eduardo Pire Mayol
Secretari General i Canceller

Alguns suggeriments per a tenir en compte en les celebracions de l'Eucaristia:

- En el moment en què es produeix la defunció i en els dies següents, tocar les campanes i fer una intenció de pregària pel seu etern descans, especialment també en la pregària dels fidels de totes les misses.

- Coincidint amb el funeral a Roma, o bé en un dels dies de dol observats per la Santa Seu, a les parròquies és convenient celebrar una missa exequial. S'entén una missa en dia feiner, no en diumenge, en els horaris habituals, dedicant-la a aquesta intenció. En aquest cas es fa servir un dels tres formularis que hi ha a les misses de difunts (IV. Oracions diverses pels difunts), en el cas del Papa (Missal Romà, pàg. 1207-1209).

- Una vegada s'hagi celebrat el funeral i sepultura del Sant Pare Benet XVI a Roma, també és convenient celebrar una missa pel Papa Francesc, com a signe de comunió amb la seu petrina, utilitzant el formulari "pel Papa" (Missal Romà, pàg. 1073-1075).

Vida diocesana

Crònica del Consell Presbiteral

Constitució del Consell Presbiteral

El divendres 16 de desembre de 2022, en el Bisbat es va reunir el Consell Presbiteral de la diòcesi sota presidència de Mons. Salvador Cristau Coll, Bisbe de Terrassa. La sessió va començar a les 11 del matí i va acabar a l 2/4 de 2 del migdia.

1. Pregària d'Hora Menor.

2. Paraules del Sr. Bisbe.

El Sr. Bisbe inicia les seves paraules saludant els assistents i agraint la disponibilitat per formar part del setè Consell Presbiteral de la diòcesi. Recorda quines són les funcions del Consell segons consta en els estatuts.

3. Constitució del Consell Presbiteral.

Mn. Eduardo Pire Mayol, com a Secretari General i Canceller, procedeix a continuació a la lectura del Decret 232/22 amb data 16 de desembre de 2022 pel qual el Sr. Bisbe de Terrassa constituïa el nou Consell Presbiteral i nomenava els seus membres. Cada un dels membres s'acosta a rebre personalment de mans del Sr. Bisbe el seu nomenament.

4. Funcions del Secretariat del Consell i elecció del Secretariat.

El Sr. Secretari General i Canceller llegeix en els estatuts del Consell les funcions pròpies del Secretariat i explica la normativa per a la seva elec-

ció. Seguidament es procedeix a l'elecció del Secretari del Consell, sortint escollit Mn. Xavier Blanco. Acte seguit es fa el mateix amb el Secretari adjunt, essent escollit Mn. Joan Hernàndez Plaza.

5. Proposta de temes per al Consell Presbiteral.

El Sr. Bisbe demana als consellers la seva opinió sobre els temes a tractar en el Consell Presbiteral. Es proposen els següents temes, entre d'altres:

- el Seminari diocesà de Terrassa i el foment de les vocacions, davant la perspectiva de la propera visita apostòlica a finals de febrer;
- l'atenció als preveres grans i la Residència Sant Josep Oriol;
- la vivència de la fraternitat sacerdotal i la comunió eclesial;
- el treball sobre la sinodalitat i la seva aplicació a la vida diocesana;
- com afrontar la secularització, la ideologia de gènere, les implicacions de l'agenda 2030, etc;
- la reflexió sobre l'economia i el sosteniment de les parròquies, així com la dotació d'eines per ajudar les parròquies a nivell jurídic.

6. Reflexió sobre la fase continental del Sínode.

Mn. Fidel Catalán, com a Coordinador de la Comissió diocesana, presenta el document continental i les preguntes que cal reflexionar en els grups i a les diòcesis. Es demana a cada conseller que faci arribar les seves aportacions i reflexions. Es remarquen algunes elements a tenir en compte:

- cal ser conscients del que vol dir el discerniment. A nivell social es fa des del conflicte i les postures antagòniques. Cal fer-ho sense cercar equilibris entre les parts sinó en l'escolta de l'Esperit Sant;
- la sinodalitat demana un estil de pasturatge de les comunitats diferent. Ens cal aprendre dels àmbits professionals com exercir el lideratge;
- aquest treball sinodal s'ha de fer des de la conversió i la pregària per tal que pugui donar fruits;
- un fruit d'aquest treball hauria de ser una església més fraterna i més missionera, amb la implicació de tots.

La primera sessió del Consell es clou amb l'agraïment per part del bisbe per les aportacions realitzades i la pregària final.

Crònica del Consell Pastoral Diocesà

Constitució del Consell Pastoral Diocesà

El dissabte dia 17 de desembre de 2022, al Bisbat, es va reunir el Consell Pastoral Diocesà sota presidència de Mons. Salvador Cristau Coll, Bisbe de Terrassa. La sessió va començar a les 11 del matí i va acabar a 2/4 de dues de la tarda.

ORDRE DE LA REUNIÓ

1. Pregària d'Hora Menor

2. Salutació del Sr. Bisbe

El Sr. Bisbe inicia les seves paraules agraint als membres del Consell la seva acceptació a formar-ne part en aquest nou Consell Pastoral Diocesà

3. Constitució del Consell Pastoral Diocesà

Mn. Eduardo Pire Mayol com a Secretari General i Canceller, procedeix a la lectura del decret 24/22 de 17 de desembre de 2022 pel qual es constitueix el Consell i el Sr. Bisbe fa entrega dels nomenaments a cada un dels nous membres.

4. Presentació dels membres del Consell Pastoral Diocesà

Seguidament tots els membres es presenten indicant la seva procedència i representativitat.

5. Funcions del Secretariat del Consell Pastoral Diocesà

Es llegeixen les funcions pròpies del Secretariat segons consta en els estatuts del Consell Pastoral Diocesà i s'indica la manera de procedir per tal de fer l'elecció del secretari i el secretari adjunt.

6. Elecció dels membres del Secretariat del Consell Pastoral Diocesà

Després de fer les votacions pertinents, són escollits com a secretari el Sr.

August Figueras i com a secretària adjunta la Sra. Núria Bosch, els quals reben la felicitació de tots els membres del Consell.

7. Proposta de temes per al Consell Pastoral Diocesà

El Sr. Figueras, com a secretari, assumeix ja la seva funció tot portant la sessió. El Sr. Bisbe demana a continuació als consellers que facin proposta dels temes a tractar en les successives sessions del Consell. Es proposen, entre d'altres, els següents temes:

- el desafiament de l'Església en la situació actual;
- el sentit de pertinença parroquial, la dinamització de les parròquies, els consells pastorals, i els arxiprestats
- la pastoral infantil, juvenil i familiar;
- el treball sobre la sinodalitat;
- el testimoni dels laics enmig de la societat.

8. Reflexió sobre la fase continental del Sínode.

Mn. Fidel Catalán, com a Coordinador de la Comissió diocesana, presenta el document continental i les preguntes que cal reflexionar en els grups i a les diòcesis. Es demana a cada conseller que faci arribar les seves aportacions i reflexions a nivell personal o després d'un treball en grup.

El Sr. Bisbe clou la primera sessió del nou Consell agraint novament la dedicació i treball i encomanant en la pregària tot el treball del curs.

Crònica diocesana

Trobada de formació de les escoles diocesanes i parroquials

El dissabte 5 de novembre tingué lloc la primera trobada de formació d'aquest curs per a professors en el Casal de la Visitació (L'Ametlla del Vallès). La conferència estigué a càrrec de Mn. Antoni Deulofeu sobre "Ciència i fe: la saviesa de la proposta cristiana". El bisbe Salvador presidí la missa.

Cadena de pregària per les vocacions

Com cada any, els bisbats amb seu a Catalunya, durant el mes de novembre, varen dur terme una Cadena de Pregària per les Vocacions. A la diòcesi de Terrassa ens varen correspondre els dies 10, 20 i 30. S'organitzaren torns de pregària a les parròquies i monestirs per tal de cobrir totes les hores.

Reunió amb els delegats episcopals

El dimecres 9 de novembre el bisbe Salvador es va reunir amb els delegats episcopals en el Bisbat. Es va reflexionar sobre la proposta de reestructuració de la cúria diocesana.

Es tracta de remodelar les actuals delegacions, agrupant-les en cinc o sis delegacions generals de les quals en formarien part les altres, que es podrien mantenir com a delegacions o passar a ser secretariats o serveis diocesans. Les delegacions generals agruparien les actuals delegacions segons la missió de l'Església i els estats de vida (anunci de la fe i evangelització, pastoral social, litúrgia i espiritualitat, apostolat seglar, clergat i vida consagrada).

Els delegats reflexionen sobre la proposta, fent aportacions sobre possibles agrupacions i valoren positivament l'esforç que es farà per tal d'ajudar a la missió evangelitzadora de la diòcesi.

Un nou pis de Càritas a Sant Cugat del Vallès

El dijous 17 de novembre a les 6 de la tarda Mons. Salvador Cristau va beneir i inaugurar un pis de Càritas Parroquial per a dones amb fills i sense recursos al barri de Volpelleres de Sant Cugat del Vallès. Forma part del projecte "Sense llar" de Càritas Diocesana de Terrassa.

Primera trobada d'adolescents

La primera trobada d'adolescents de grups de parròquies d'aquest curs tingué lloc el divendres 18 de novembre a la parròquia de Sant Esteve de Granollers. Mons. Cristau presidí aquesta trobada organitzada per la Delegació de Joventut, en la que participaren adolescents d'un bon nombre de parròquies de la diòcesi.

Reunió amb els arxiprestes

El divendres 18 de novembre el bisbe Salvador es va reunir amb els arxiprestes de la diòcesi per continuar la reflexió sobre la reestructuració territorial de la diòcesi.

En aquesta ocasió es va reflexionar sobre les concrecions de la proposta de reestructuració territorial de la diòcesi. Es tracta d'enfortir la missió de l'arxipreste, i disposar dels mecanismes necessaris per agilitar la seva dedicació i el compliment de la seva missió. També es va presentar la proposta de reestructuració de les delegacions episcopals, agrupant-les en vàries delegacions generals, i va ser objecte de reflexió.

Presentació de la nova edició del Missal Romà

El dissabte 19 de novembre, a la Sala Capitular de la Catedral, tingué lloc la presentació de la nova edició en català del Missal Romà. Mn. Joan Baburés, Delegat de Litúrgia de Girona i coordinador de l'edició a càrrec de la Comissió Interdiocesana de Litúrgia, en feu la presentació. S'hi convidà els mossens i els membres dels equips de Litúrgia. L'assistència i l'interès del públic fou notable.

Aquesta Tercera edició del Missal Romà en llengua catalana entrà en vigor el primer diumenge d'Advent, incloent la vigília del dia 26 de novembre.

És traducció de la Tercera edició típica llatina. Inclou les misses dels sants canonitzats aquests darrers anys i presenta millores en la traducció.

Benedicció d'un nou oratori universitari

El dimecres 30 de novembre Mons. Salvador Cristau va beneir i inaugurar l'oratori construït al nou servei de Cures UIC del campus de la Universitat Internacional de Catalunya situat a l'Hospital General de Catalunya (Sant Cugat del Vallès). Estigué acompanyat pel Rector de la Universitat, el Vicari territorial de la Prelatura de l'Opus Dei a Catalunya i diversos membres del Patronat de la UIC i d'altres institucions.

Benedicció d'una capella a Terrassa

El 20 de desembre el Sr. Bisbe celebrà la Missa a la nova capella de la residència d'avis La Fundació Antiga Caixa de Terrassa. En acabar saludà i felicità el Nadal als residents i treballadors, visità les instal·lacions i signà en el llibre d'honor.

Felicitació de Nadal i celebracions de Nadal

El dimecres 21 de desembre va tenir lloc la felicitació de Nadal al Bisbat. Mn. Fidel Catalán, Vicari general, tot felicitant al Sr. Bisbe, feu un repàs dels actes més destacats d'aquest any. El Bisbe Salvador, tot felicitant els diocesans, els convidà a entrar en el misteri de Nadal, a no quedar-se en l'embolcall exterior sinó a entrar en el sentit profund del fet que Déu s'ha fet home per redimir-nos.

El dissabte 24 de desembre Mons. Cristau celebrà la Missa a les 17.00h al Centre Penitenciari Can Brians (a la Roca del Vallès). A la mitjanit celebrà la Missa de la nit de Nadal a la Catedral. El diumenge 25, a les 12.00h presidí la Missa del dia de Nadal a la Catedral impartint la Benedicció Apostòlica.

Jornada diocesana del clergat de Nadal

El divendres 30 de desembre el bisbe Salvador va convocar el clergat a una jornada diocesana de reflexió i convivència, en la que participaren 70 clergues, entre preveres i diaques.

La trobada s'inicià a les 10 del matí amb un esmorzar. Seguidament Mons. Cristau feu una al·locució en la que desglossà en vuit punts les inquietuds i preocupacions que el clergat li havia fet arribar personalment al llarg d'aquestes mesos: la fraternitat sacerdotal, la integració del diaconat, l'impuls evangelitzador, la dimensió comunitària de l'Església, la gestió del patrimoni, la necessitat de la pregària, la organització de la diòcesi i la dimensió caritativa i social.

A continuació el clergat reflexionà en petits grups sobre els temes presentats pel Sr. Bisbe i seguí una posada en comú amb les aportacions més significatives. El bisbe Salvador agraí el treball i en la seva conclusió recordà els elements centrals de la Carta apostòlica *Novo Millenio Ineunte* de Sant Joan Pau II, en la que troba molts elements importants per continuar i revifar la missió de l'Església enmig de la nostra societat.

Finalment, després de la pregària d'Hora Menor, tingué lloc el dinar fraternal de Nadal en el que s'afegiren els 18 seminaristes de la diòcesi.

Aportacions diocesanes al Sínode

Publiquem a continuació l'aportació de la diòcesi en la fase diocesana i que es va fer arribar a la Conferència Episcopal Espanyola. Aquest document es presentà en el marc de les Jornades Transmet.

I. Introducció

1. Mons. Salvador Cristau, essent encara administrador diocesà de Terrassa, va erigir la *Comissió diocesana per al seguiment i coordinació de la fase diocesana del Sínode de Bisbes* segons Decret 24/21 d'octubre de 2021.

   Aquesta Comissió està presidida per Mn. Fidel Catalán, Vicari General i Moderador de Cúria, i formada per Mn. Eduardo Pire, Canceller i Secretari General, la Gna. Concepció Baños CCV, Delegada Episcopal per a la Vida Consagrada, la Sra. Eulàlia Gambús, antiga presidenta de Mans Unides i el Sr. Jaume Galobart, Delegat Episcopal d'Apostolat Seglar. Malauradament el Sr. Jaume Galobart va morir el dia 4 de març, tot i que les seves aportacions foren molt valuoses mentre en va participar.

   El treball de la Comissió ha tingut dos objectius principals:

   a) Ajudar a prendre consciència a la diòcesi de la importància del treball sinodal de preparació. Això s'ha fet a través de la publicació i difusió del *Document Preparatori* elaborat per la Secretaria General del Sínode, la difusió de la pregària de Sant Isidor de Sevilla i la organització de l'acte diocesà que va tenir lloc dins les Jornades de formació de la diòcesi el dissabte 30 d'octubre en el Centre Borja de Sant Cugat del Vallès, on el Sr. Bisbe presidí l'acte d'enviament als agents de pastoral.

      A més s'han realitzat conferències a diverses parròquies i en grups concrets per tal d'explicar la finalitat d'aquesta fase sinodal i la dinàmica de treball proposat des de la Secretaria General del Sínode.

   b) Coordinar el treball de les aportacions dels diferents grups que s'han constituït a la diòcesi. S'ha mantingut una relació fluïda amb els rectors i responsables de les parròquies, delegacions, moviments i entitats eclesials per informar de l'itinerari del treball proposat.

Així mateix s'ha creat una xarxa de secretaris de grups que han rebut tota la informació i documentació tant de la Secretaria General del Sínode com de la Conferència Episcopal Espanyola, i que ha estat de gran utilitat per tal de fer el treball de reflexió i discerniment.

2. En la diòcesi es té constància de 109 grups constituïts en aquesta fase diocesana del Sínode de Bisbes. La major part dels grups són de parròquies i arxiprestats (89 grups en 63 parròquies i 10 arxiprestats). D'altres s'han creat en altres àmbits diocesans (6 delegacions episcopals, 7 moviments, 7 comunitats religioses, 5 col·legis, etc). Probablement n'hi ha més grups en el territori diocesà que incorporaran les seves aportacions a través de les congregacions religioses, les fundacions d'àmbit interdiocesà o els moviments eclesials d'àmbit nacional.

3. S'ha constatat una valoració molt positiva del treball realitzat, tot fent notar especialment l'agraïment al Sant Pare per la iniciativa de sol·licitar la participació del Poble de Déu en aquesta fase de consulta. S'ha vist aquesta iniciativa com una gràcia de Déu en un moment important per la vida de l'Església.

4. Els laics especialment han valorat aquesta oportunitat de reflexionar i discernir en el moment actual sobre la vida de l'Església, tot tenint en compte el context de secularització, laïcitat, multiculturalitat i pluralitat que vivim a Europa occidental, així com les dificultats afegides per la pandèmia en les comunitat eclesials i la societat en general. La implicació dels laics en aquesta fase ha estat variada, activa i participativa en aquelles comunitats amb més vitalitat, i per contra ha estat més reduïda en les comunitats més petites i amb poca vida comunitària.

5. Així mateix, els sacerdots han acompanyat aquest treball amb un interès creixent a mesura que avançava el procés de reflexió. Alguns d'ells han constatat que en aquelles comunitats en les que els laics s'han implicat i han conduit aquest procés de reflexió els resultats han estat més reeixits i gratificants. També han vist aquest procés com un impuls per la vida parroquial amb una major implicació dels laics en les responsabilitats eclesials i el compromís en les realitats temporals.

6. En molts cassos el treball s'ha realitzat en grups que ja funcionen en les comunitats parroquials, sobretot en els consells pastorals, tot i que és veritat que, en diverses parròquies, s'han creat grups específicament per tractar els qüestionaris del *Document preparatori* tot convocant

feligresos que no participen de forma habitual en reunions amb una bona participació.

Fins i tot en algunes parròquies s'ha afavorit la participació a través de les xarxes socials i s'han organitzat enquestes entre els feligresos per conèixer de primera mà les inquietuds, dificultats i propostes dels catòlics de la parròquia. Hi ha hagut grups que han fet un treball de reflexió al llarg del curs en diverses trobades, d'altres han dedicat menys reunions a la reflexió. En algun arxiprestat s'ha promogut aquest treball a nivell interparroquial, fent una trobada a cada parròquia amb la participació de cristians de totes les parròquies de l'arxiprestat. En parròquies més petites s'ha fet aquest treball unint els esforços en una única convocatòria.

7. La major part del treball realitzat i les aportacions que s'han discernit s'han fet a partir del material del *Document preparatori*, tot i que s'ha constatat algunes dificultats de comprensió respecte a algunes preguntes del document i la seva formulació. En aquest sentit, la presència dels sacerdots ha ajudat a aclarir els temes i a concretar les preguntes de cada àmbit treballat. A nivell general s'ha seguit el mètode proposat, deixant estones per la pregària, i el treball ha estat valorat com a col·legial i sinodal, oferint una nova manera de participar en la vida de l'Església.

8. Les contribucions i les conclusions que s'han definit i discernit, en conjunt, han incidit més en la vida concreta de les comunitats parroquials, amb propostes suggerents, i no tant en l'Església Universal, un àmbit que va més enllà de la reflexió i la preocupació immediata dels fidels.

   En relació a l'Església Universal s'han indicat diversos elements com són la necessitat de l'increment de la participació de les dones en les àmbits de responsabilitat i decisió, o la fermesa, transparència i contundència amb les que s'ha d'actuar en els cassos d'abusos que han esquitxat l'Església i han malmès la seva imatge en la societat.

II. Contribucions recollides

9. La major part de les reflexions que han fet arribar els diferents grups fan referència a les actituds que han de tenir els cristians en el moment actual així com també l'Església com a institució.

   Les actituds que han estat més valorades i per tant més necessàries són:

   – Valorar el fet de sentir-nos membres de l'Església, de viure la voca-

ció rebuda en el baptisme a l'apostolat i la santedat. A l'Església es troben les mediacions necessàries per la salvació: els sagraments, la Paraula de Déu, la pregària, la caritat. Això fa viure amb fermesa les conviccions profundes i la doctrina i la vida cristiana. Es valora especialment la parròquia com la dimensió més propera de l'Església, així com també l'inseriment en l'Església local, que és la diòcesi, presidida per un successor dels apòstols. Es constata la necessitat de tenir una espiritualitat diocesana, en comunió amb el Bisbe.

– La necessitat de ser una Església i unes comunitats acollidores de les persones, de manera desinteressada, acceptant la pluralitat com un veritable enriquiment per a tots, amb respecte i valorant cada persona des de la seva realitat concreta, tot procurant que hi hagi més humanitat a l'Església, amb sentit de familiaritat. En definitiva, vivint i transmetent l'amor de Déu per la humanitat.

– Viure i actuar amb humilitat i senzillesa, enmig d'una societat plural, no cercar els privilegis d'altres èpoques, amb veritable joia i coherència i transparència, conscients que la imatge que es té de l'Església en una societat molt mediatitzada com la europea.

– La capacitat d'escoltar els altres, i d'escoltar-se els uns als altres, vivint en comunió i en comunicació entre els diferents grups d'una mateixa parròquia i en el conjunt de l'Església, fent del diàleg un instrument vàlid per la relació entre les persones.

– Tenir una actitud oberta, propera i empàtica envers la societat, sense jutjar ni tenir prejudicis, tot transmetent que l'Església també pateix per les realitats d'aquest món que són dures i difícils, com per exemple, amb l'actitud del papa Francesc enfront la guerra a Ucraïna. A la vegada, també es valora la importància que l'Església ha d'oferir el seu ajut a la societat per tal que tingui uns fonaments sòlids des de l'antropologia cristiana que eviten el buit existencial, la crispació o la falta de referents.

– No tenir por davant els reptes i dificultats que presenta el nostre món, no tenir complexos pels defectes i els errors comesos com a institució, ans al contrari, ser conscients del gran tresor que portem entre mans i la missió de la qual participem des del baptisme.

– No tenir por a ser unes comunitats més participatives, en les celebracions i en la presa de decisions pastorals que afecten a la comunitat o la entitat eclesial, tot procurant adaptar el llenguatge per tal que sigui més comprensible i proper a les persones.

10. Un bon nombre de les aportacions fa referència a la missió dels laics en l'Església. S'insisteix en la necessitat de la seva creixent implicació en la gestió de la vida comunitària, com a voluntaris compromesos en les diverses tasques de l'Església, i també com a ferment evangelitzador en la societat. Es constata actualment un dèficit de compromís en els laics, probablement degut, en molts casos, als compromisos que tenen en les realitats d'aquest món. Es subratllen també aquests elements a tenir en compte i aprofundir:

– La necessitat de la formació per complir amb la pròpia missió. Una formació a partir del Magisteri de l'Església, especialment del concili Vaticà II i de la Doctrina Social de l'Església, a través de la Paraula de Déu i del coneixement de la Litúrgia. Una formació que es pot canalitzar a través dels centres de formació de l'Església ja existents, i a través de la catequesi d'adults, els grups bíblics, etc. Una formació que ha d'incloure també la sinodalitat com un element important. Una formació en la que des de les diòcesis s'han d'oferir els instruments i ajuts necessaris per ser deixebles missioners en una Església en sortida.

  Tanmateix hom constata que la necessitat d'aquesta formació no sempre és valorada degudament pel laïcat. Els laics compromesos en les parròquies i moviments són més conscients d'aquesta necessitat que la major part de cristians que participen en les comunitats cristianes. Es destaca, en aquesta línia, que hauria de ser una formació prou atractiva i que afrontés els reptes i problemes que presenta la nostra societat i davant la qual cal donar una resposta des de la fe.

– La necessitat d'incrementar la presència i participació de les dones en els organismes de responsabilitat i de presa de decisions en les comunitats i a l'Església en general, segons la seva pròpia naturalesa i des de la igualtat de dignitat de l'ésser humà, segons l'antropologia cristiana.

– Es remarquen especialment alguns àmbits en els que la presència de l'Església hauria de ser més important i amb una dedicació preferent:

  - Els joves, presents en diverses parròquies però absents en moltes altres; escoltar-los i acompanyar-los, respectant les seves característiques.
  - Les famílies, atenent la seva diversitat i complexitat.
  - Les persones grans i l'acompanyament dels malalts, i promoure el sagrament de la Unció dels malalts i els grups de pastoral de la salut.

- Els grups d'immigrants llatinoamericans presents gràcies a la globalització i la emigració.
- Els ocasionals que s'acosten a través del despatx parroquial a sol·licitar un sagrament.
- Els més necessitats i desfavorits de la societat.

11. En referència als sacerdots es destaca i valora positivament la seva implicació al servei de les comunitats que tenen encomanades. Hom és conscient de la sobrecàrrega que moltes vegades han de portar en l'exercici del seu ministeri. Es subratlla especialment:

– La necessitat de la seva presència en les comunitats parroquials, en els moviments, en les escoles i les diferents realitats eclesials per complir la seva missió específica i insubstituïble.

– Valorar especialment el temps que esmercen, i que convé dedicar-ne més, a escoltar i acompanyar les altres persones en llurs vides i compromís laical en l'Església i en el món, així com en els col·lectius més desfavorits i allunyats de l'Església.

– Treballar de manera més corresponsable amb els laics implicats en les comunitats i viure el seu ministeri com un veritable servei a la comunitat que tenen encomanada.

– Millorar la comunicació entre els preveres, diaques i el bisbe, els religiosos i els laics. Es valora especialment la presència del bisbe en les comunitats parroquials a través de les visites pastorals.

12. S'ha reflexionat, i molt, sobre la dimensió espiritual i la necessitat de la seva atenció i dedicació per part de tots, especialment dels preveres i religiosos, i s'ha destacat:

– La centralitat de Jesucrist i la necessitat de deixar-se guiar per l'Esperit Sant, estant-hi atents a les diverses maneres de comunicar-se que Déu té amb l'esser humà.

– Conrear particularment la pregària, generar espais d'oració i d'adoració en les comunitats parroquials i els moviments.

– Tenir cura de les celebracions litúrgiques per tal que esdevinguin moments especials per celebrar amb dignitat i profunditat, estant-hi atents a tots els detalls, la música, l'acollida, el missatge, etc. Afavorir els grups de litúrgia amb la deguda formació.

– Potenciar que, en la mesura que sigui possible, els temples estiguin oberts més temps per tal que es pugui anar a pregar, amb horaris establerts, i si és possible, amb la presència del sacerdot.

13. Un bon nombre d'aportacions fan referència a les estructures de comunió i corresponsabilitat de l'Església, a valorar-les degudament i a potenciar-les per tal de ser una Església més participativa en la missió que el Senyor li ha encomanat. Sobre això s'ha aportat:

– La importància del consell pastoral en la vida de la parròquia, erigint-lo on encara no està format, potenciant-lo allà on existeix, i especialment, renovant-lo de manera periòdica. Un consell que ha de reflectir la pluralitat de l'Església, amb participació dels joves, amb un veritable treball de corresponsabilitat per dialogar i discernir junts, exercint cadascú la missió que li pertoca.

– Fomentar les trobades de fraternitat i convivència entre els diferents grups existents en una parròquia per tal d'interactuar i caminar junts. Es constata que encara hi ha massa individualisme i que els diferents grups no sempre es coneixen ni es comuniquen entre ells.

– Simplificar les estructures organitzatives i que esdevinguin més estructures de sinodalitat que ajudin a impulsar la missió de l'Església enmig d ela societat.

– Generar veritables espais d'escolta, reflexió i compartir en els àmbits eclesials mes propers, especialment a les parròquies.

– Potenciar els consells arxiprestals i els àmbits supraparroquials i les jornades diocesanes per afavorir l'encontre entre cristians que impulsi la seva missió.

14. S'han recollit algunes referències al no sempre fàcil encaix entre la vida religiosa i l'Església diocesana. Les dificultats s'han constatat per ambdues parts, o bé perquè els religiosos tendeixen més a atendre les seves obres apostòliques sense propiciar una implicació directa en la vida diocesana, o bé perquè des de l'Església diocesana no sempre es té en compte el carisma i la seva aportació.

15. Respecte a la relació de l'Església amb la societat s'ha remarcat especialment la necessitat d'afavorir l'encontre i el diàleg, sense prejudicis sinó des de la voluntat de servir a la societat, i s'ha destacat:

– Som conscients de la imatge de l'Església que massa sovint es té a la societat, provocada en bona part per escàndols i errors. També és veritat que cal donar a conèixer el treball que fa l'Església a nivell de transparència i fermesa en la lluita enfront d'aquests escàndols.

– Afavorir la implicació dels cristians en la vida associativa dels pobles i

ciutats, organitzar des de les parròquies activitats obertes a la societat, i a la vegada, oferir a les associacions cíviques la possibilitat d'implicar-se en la vida parroquial, per exemple a través de la col·laboració a Càritas i l'ajut als més necessitats.

16. També des de diversos àmbits s'han fet arribar aportacions que no són fàcils d'enquadrar en un esquema homogeni, i que es recullen en aquest apartat:

– En referència a l'acció caritativa i social es destaca la importància d'una bona pedagogia per explicar tot el que l'Església fa a favor dels més necessitats. L'Església reacciona davant les necessitats, té capacitat de recepció i d'actuació.

  És important interrelacionar l'acció social i el servei als pobres amb la resta d'àmbits eclesials per tal que es pugui veure la seva íntima connexió.

  També és necessari des de Càritas formar en la Doctrina Social de l'Església els agents que treballen i col·laboren a Càritas per tal que la identitat cristiana es mantingui.

– La importància d'assumir la realitat de l'ecumenisme. Moltes aportacions constaten que no hi ha relació amb les altres comunitats cristians, i en molts cassos no és per falta d'interès de les comunitats catòliques. Tot i això, es valora positivament la relació amb altres confessions cristians quan ha estat possible contactar i crear vincles de treball i de pregària.

– La importància de l'educació i el treball en les escoles, atès que és un espai molt obert i de gran interrelació amb la societat. L'escola cristiana ha d'ajudar en la formació integral des dels principis de l'humanisme cristià i oferint un testimoni eclesial explícit.

  És important treballar la integració de les famílies en la vida parroquial. Acompanyar els equips de pastoral i tenir cura de la formació cristiana dels professors. La presència dels sacerdots en l'àmbit escolar s'ha vist també com a molt necessària.

17. En alguns grups, pocs, s'han suggerit algunes propostes per estudiar, com per exemple, la possibilitat de l'accés de la dona al sacerdoci, el celibat opcional dels preveres, la queixa sobre la presència del clericalisme o una democratització més gran en les estructures de l'Església.

III. Conclusions

El document de síntesi, segons s'ha suggerit des de la Secretaria del Síno-de, no fa referència especialment a extreure unes conclusions operatives, com a assenyalar els camins a través dels quals es pot continuar avançant en aquest discerniment, edificant des de les fortaleses que tenim.

18. S'ha remarcat la necessitat de conèixer-nos més, escoltar-nos més i valorar-nos millor els cristians com una actitud bàsica que pot ajudar a crear una cultura de la sinodalitat. Al costat d'aquesta actitud s'ha remarcat la importància de ser proactius, conscients que estem es-devenint una minoria creativa, però amb prou capacitat per incidir en la societat.

19. La necessitat del testimoni dels cristians enmig de la societat, a tra-vés d'una formació sòlida, amb corresponsabilitat missionera dels laics i la seva participació en la vida de la societat des d'una fe explícita i madura. Cal vetllar el seu acompanyament tant per part dels sacerdots com dels religiós i els laics.

20. S'ha proposat la necessitat de crear equips d'evangelització en l'or-ganigrama ordinari d'una comunitat parroquial per ajudar els cristians a prendre consciència que som una Església en sortida a l'encontre de la persona.

21. Dotar les parròquies, moviments i comunitats de veritables plans i projectes d'evangelització, organitzats des de les pròpies comunitats i l'Església diocesana.

22. Potenciar la pastoral vocacional, la pastoral matrimonial, el diaconat permanent i els ministeris laicals de lector, acòlit i catequista, aquest últim creat recentment pel Sant Pare.

23. Utilitzar més i millor les xarxes socials i els mitjans de comunicació per tal de difondre i donar a conèixer el missatge de la Bona Nova. Fer-ho a través de la implicació en els mitjans existents en la societat, i a través dels propis mitjans que l'Església va generant, amb rigor i professionalitat.

Terrassa, a 23 de maig de 2022

Comissió diocesana del Sínode

Terrassa, a 25 de novembre de 2022

A l'atenció dels preveres, diaques, religiosos i laics, delegats i responsables de moviments i institucions eclesials

Benvolguts/des,

Ens adrecem novament a vosaltres per informar-vos que la Secretaria General del Sínode ja ha elaborat el Document de l'Etapa Continental (DEC), que us enviem amb aquesta tramesa.

Ara es proposa a les diòcesis i els grups que han participat a cada una d'elles, que facin una lectura del document i que, en aquest estil d'escolta i discerniment, reflexionin sobre tres qüestions:

– «Després d'haver llegit el DEC en un clima de pregària, ¿quines **intuïcions** ressonen de manera més intensa amb les experiències i les realitats concretes de l'Església del vostre continent? Quines experiències us semblen noves o il·luminadores?».

– «Després d'haver llegit el DEC i haver-ne fet pregària, ¿quines tensions o divergències substancials sorgeixen com a particularment importants des de la perspectiva del vostre continent? En conseqüència, quins són les **qüestions o els interrogants** que s'haurien d'afrontar i prendre en consideració en les properes fases del procés?».

– «Mirant el que emergeix de les dues preguntes precedents, ¿quines són **les prioritats, els temes recurrents i les crides a l'acció** que es poden compartir amb les altres Esglésies locals del món i discutides durant la Primera Sessió de l'Assemblea sinodal l'octubre de 2023?».

El resultat de la reflexió el podeu fer arribar en un full Din A4 en format .doc al correu electrònic: **secretaria@bisbatdeterrassa.org** abans del 13 de gener de 2023. Després s'elaborarà la síntesi diocesana, que es farà arribar a la Secretaria del Sínode de la Conferència Episcopal Espanyola el 21 de gener de 2023.

Som plenament conscients de la limitació de temps que tenim, però també és veritat que aquest marge ens ve donat. Per tal d'ajudar-vos a agilitar la reflexió us enviem també un resum que hem elaborat amb les idees centrals del document d'aquesta etapa.

Cordialment en el Senyor, tot desitjant-vos un bon inici d'Advent

Mn. Fidel Catalán, Mn. Eduardo Pire, Gna. Conxita Baños CCV i Sra. Eulàlia Gambús

Santa Seu

Defunció del papa emèrit S. S. Benet XVI

El dissabte 31 de desembre moria a les 9.34h en la seva residència Mater Ecclesiae, en el Vaticà S. S. Benet XVI, papa emèrit de l'Església, als 95 anys. Les seves últimes paraules foren: "Jesús, t'estimo" , pronunciades en alemany, la seva llengua materna.

Joseph Aloysius Ratzinger va néixer a Marktl am Inn, diòcesis de Passau (Alemanya), el 16 d'abril de 1927 (en Dissabte Sant), i va ser batejat el mateix dia. El seu pare era comissari de la gendarmeria i la seva mare era filla d'artesans. La seva infància va transcórrer a Traunstein.

No va tenir una joventut fàcil. El règim nazi mantenia un clima de gran hostilitat contra l'Església catòlica i, de fet, ell mateix de jove va veure com els nazis pegaven el rector abans de la celebració de la Missa. És precisament en aquesta situació com Ratzinger va descobrir la bellesa i la veritat de la fe en Crist.

Ingressà en el Seminari de la diòcesi de Freising- Munich. Del 1946 al 1951 va estudiar filosofia i teologia a l'Escola superior de filosofia i teologia de Freising i a la universitat de Munich. Va rebre l'ordenació sacerdotal el 29 de juny de 1951 i l'any 1953 es va doctorar en teologia.

Fou professor de teologia dogmàtica i fonamental a l'Escola superior de filosofia i teologia de Freising, seguint amb la seva activitat d'ensenyança a Bonn, del 1959 al 1963; a Münster, de 1963 a 1966; i a Tubinga, de 1966 a 1969. En aquest últim any va passar a ser catedràtic de dogmàtica i història del dogma a la Universitat de Ratisbona, on també va ocupar el càrrec de vicepresident de la universitat.

Del 1962 al 1965 va fer una gran contribució al Concili Vaticà II com «expert»; va acudir com a consultor teològic del cardenal Joseph Fring, arquebisbe de Colònia.

La seva intensa activitat científica el va portar a desenvolupar càrrecs importants al servei de la Conferència episcopal alemanya i en la Comissió teològica internacional.

El 25 de març de 1977, el papa Pau VI el va nomenar arquebisbe de Munich i Freising. El 28 de maig va rebre la consagració episcopal. El lema

episcopal que va escollir va ser: «Col·laborador de la veritat». Ell mateix va explicar que «per una part, em semblava que era la relació entre la meva tasca com a professor i la meva nova missió. Tot i els diferents modes, el que estava en joc i ho continuava estant era seguir la veritat, estar al seu servei. I, per altra part, va escollir aquest lema perquè en el món d'avui el tema de la veritat s'omet gairebé totalment, perquè sembla quelcom massa gran per a l'home i, així i tot, tot s'ensorra si falta la veritat».

Pau VI el va crear cardenal en el consistori del 27 de juny de 1977, de manera que va participar del dos Conclaves de 1978, on foren escollits papes Joan Pau I i Joan Pau II.

Precisament Joan Pau II el nomenà prefecte de la Congregació per la Dpctrina de la Fe i president de la Pontifica Comissió Bíblica i de la Comissió Teològica Internacional el 25 de novembre de 1981.

En la Cúria romana, va ser, a més, membre del Consell de la Secretaria d'Estat per a les Relacions amb els Estats; de les Congregacions per a les Esglésies orientals, per al culte diví i la disciplina dels sagraments, per als bisbes, per a l'evangelització dels pobles, per a l'educació catòlica, per al clergat i per a les causes dels sants; dels Consells pontificis per a la promoció de la unitat dels cristians i per a la cultura; del Tribunal suprem de la Signatura apostòlica; i de les Comissions pontifícies per a Amèrica Llatina, «Ecclesia Dei», per a la interpretació autèntica del Codi de dret canònic i per a la revisió del Codi de dret canònic oriental. Presidí, així mateix, la Comissió que prepara el Catecisme de l'Església Catòlica (1986-1992).

El 19 d'abril de 2005 el cardenal alemany es va convertir en el nou successor de Pere després de 27 anys del papat de sant Joan Pau II, que havia mort el 2 d'abril.

Com a Sant Pare va visitar Espanya entres ocasions: la primera a València amb motiu de la V Jornada Mundial de les Famílies, entre els dies 8 i 9 de juliol de 2006. Posteriorment visità Santiago de Compostela i Barcelona els dies 6 i 7 de novembre de 2010. En aquella ocasió, a Barcelona va dedicar el temple de la Sagrada Família. Finalment viatjà a Madrid amb motiu de la XXVI Jornada Mundial de la Joventut entre els 18 i 21 d'agost de 2011.

Com a pontífex va publicar tres encícliques, *"Deus caritas est"* (2005), *"Spe Salvi"* (2007) i *"Caritas in Veritate"* (2009), i juntament amb el seu succesor "Lumen fidei" (2013). A més publicà 4 exhortacions apostòli-

ques. Com a teòleg la seva producció és molt extensa, destacant la seva obra *Jesús de Natzaret*, en tres volums, i s'han publicat les seves Obres completes, que inclou els seus textos sobre patrística, eclesiologia, escatologia, litúrgia, etc.

El 28 de febrer de 2013 renuncià al papat assumint el títol de papa emèrit, dedicant-se des d'aleshores i fins a la seva mort a la pregària i l'estudi, i vivint en el monestir Mater Eclesiae, dins el Vaticà.

Després de la seva defunció, les seves restes es traslladaran el dilluns dia 2 a la Basílica de Sant Pere. Les exèquies tindran lloc el dijous 5 de gener i seran presidides pel seu successor, el papa Francesc.

A la diòcesi de Terrassa, Mons. Salvador Cristau, així que va tenir notícia de l'agreujament del seu estat de salut, demanà a tots els diocesans pregàries davant aquesta situació. I després de la seva defunció, convocà els diocesans a pregar pel seu etern descans i oferir misses en sufragi per la seva ànima.

El dilluns 13 de gener a la Catedral de Terrassa tindrà lloc a les 20h la Missa funeral presidida pel bisbe Salvador. A les parròquies i esglésies de la diòcesis també s'oferiran misses pel seu repòs etern.

Sant Pare

DISCURSO DEL SANTO PADRE FRANCISCO A LA CURIA ROMANA CON OCASIÓN DE LAS FELICITACIONES NAVIDEÑAS

Aula de las Bendiciones
Jueves, 22 de diciembre de 2022

Queridos hermanos y hermanas:

1. El Señor nos da una vez más la gracia de celebrar el misterio de su nacimiento. Cada año, a los pies del Niño que está recostado en el pesebre (cf. *Lc* 2,12), se nos permite mirar nuestra vida a partir de esta luz especial. No es la luz de la gloria de este mundo, sino «la luz verdadera que ilumina a todo hombre» (*Jn* 1,9). La humildad del Hijo de Dios que viene en nuestra condición humana es para nosotros escuela de adhesión a la realidad. Así como Él elige la pobreza, que no es simplemente ausencia de bienes, sino esencialidad, del mismo modo cada uno de nosotros está llamado a volver a la esencialidad de la propia vida, para deshacerse de lo que es superfluo y que puede volverse un impedimento en el camino de santidad. Y este camino de santidad no se negocia.

2. Pero es importante tener claro que cuando se examina la propia existencia o el tiempo transcurrido, siempre es necesario tener como punto de partida la memoria del bien. En efecto, sólo cuando somos conscientes del bien que el Señor ha hecho por nosotros somos también capaces de dar un nombre al mal que hemos vivido o sufrido. Ser conscientes de nuestra pobreza sin serlo también del amor de Dios, nos aplastaría. En este sentido, la actitud interior a la que habríamos de dar más importancia es la gratitud.

El Evangelio, para explicarnos en qué consiste la gratitud, nos cuenta la historia de los diez leprosos que fueron curados por Jesús; pero sólo uno regresó para agradecer, un samaritano (cf. *Lc* 17,11-19). El acto de agradecer le da a este hombre, además de la curación física, la salvación total (cf. v. 19). El encuentro con el bien que Dios le ha concedido no se queda en la superficie, sino que toca el corazón. Es así: sin un ejercicio de gratitud constante sólo acabaremos por hacer la lista de nuestras caídas y opacaremos lo más importante, es decir, las gracias que el Señor nos concede cada día.

3. Muchas cosas sucedieron en este último año y, en primer lugar, queremos decir gracias al Señor por todos los beneficios que nos ha concedido. Pero entre todos estos beneficios esperamos que esté también nuestra conversión, que nunca es un discurso acabado. Lo peor que nos podría pasar es pensar que ya no necesitamos conversión, sea a nivel personal o comunitario.

Convertirse es aprender a tomar cada vez más en serio el mensaje del Evangelio e intentar ponerlo en práctica en nuestra vida. No se trata sencillamente de tomar distancia del mal, sino de poner en práctica todo el bien posible: esto es convertirse. Ante el Evangelio seguimos siendo siempre como niños que necesitan aprender. Creer que hemos aprendido todo nos hace caer en la soberbia espiritual.

Este año se celebraron los sesenta años de la apertura del Concilio Vaticano II. ¿Qué ha sido el acontecimiento del Concilio sino una gran ocasión de conversión para toda la Iglesia? A este respecto, dijo san Juan XXIII: «No es el Evangelio el que cambia, somos nosotros los que empezamos a comprenderlo mejor». La conversión que nos dio el Concilio es la oportunidad de comprender mejor el Evangelio, de hacerlo actual, vivo y operante en este momento histórico.

Tal como ha sucedido otras veces en la historia de la Iglesia, también en nuestra época, como comunidad de creyentes, nos hemos sentido llamados a la conversión. Y este itinerario no ha concluido en absoluto. La actual reflexión sobre la sinodalidad de la Iglesia nace precisamente de la convicción de que el itinerario de comprensión del mensaje de Cristo no tiene fin y continuamente nos desafía.

Lo contrario a la conversión es el fijismo, es decir, la convicción oculta de no necesitar ninguna comprensión mayor del Evangelio. Es el error de querer cristalizar el mensaje de Jesús en una única forma válida siempre.

En cambio, la forma debe poder cambiar para que la sustancia siga siendo siempre la misma. La herejía verdadera no consiste sólo en predicar otro Evangelio (cf. *Ga* 1,9), como nos recuerda Pablo, sino también en dejar de traducirlo a los lenguajes y modos actuales, que es lo que precisamente hizo el Apóstol de las gentes. *Conservar* significa mantener vivo y no aprisionar el mensaje de Cristo.

4. Pero el verdadero problema, que tantas veces olvidamos, es que la conversión no sólo nos hace caer en la cuenta del mal para hacernos elegir el bien, sino que al mismo tiempo impulsa al mal a evolucionar, a volverse cada vez más insidioso, a enmascararse de manera nueva para que nos cueste reconocerlo. Es una verdadera lucha. El tentador vuelve siempre, y vuelve disfrazado.

Jesús en el Evangelio usa una comparación que nos ayuda a comprender esta situación, que está hecha de diversos momentos y modos: «Cuando un hombre fuerte y bien armado hace guardia en su palacio, todas sus posesiones están seguras, pero si viene otro más fuerte que él y lo domina, le quita el arma en la que confiaba y reparte sus bienes» (*Lc* 11,21-22). Nuestro primer gran problema es confiar demasiado en nosotros mismos, en nuestras estrategias, en nuestros programas. Es el espíritu pelagiano del que he hablado otras veces. Entonces algunos fracasos son una gracia, porque nos recuerdan que no tenemos que confiar en nosotros mismos, sino sólo en el Señor. Algunas caídas, también como Iglesia, son una gran llamada a volver a poner a Cristo en el centro; porque: «El que no está conmigo, está contra mí; y el que no recoge conmigo, desparrama» (*Lc* 11,23). Es así de simple.

Queridos hermanos y hermanas, denunciar el mal, aun el que se propaga entre nosotros, es demasiado poco. Lo que se debe hacer ante ello es optar por una conversión. La simple denuncia puede hacernos creer que hemos resuelto el problema, pero en realidad lo importante es hacer cambios, de manera que no nos dejemos aprisionar más por las lógicas del mal, que muy a menudo son lógicas mundanas. En este sentido, una de las virtudes más útiles que se ha de practicar es la de la *vigilancia*. Jesús describe la necesidad de esta atención sobre nosotros mismos y sobre la Iglesia –la necesidad de la vigilancia– por medio de un ejemplo eficaz: «Cuando el espíritu impuro sale de un hombre, vaga por lugares desiertos en busca de reposo, y al no encontrarlo, piensa: 'Volveré a mi casa, de donde salí'. Cuando llega, la encuentra barrida y ordenada. Entonces va a buscar a otros siete espíritus peores que él; entran y se instalan allí. Y

al final, ese hombre se encuentra peor que al principio» (*Lc* 11,24-26). Nuestra primera conversión conlleva un cierto orden: el mal que hemos reconocido y tratado de extirpar de nuestra vida, efectivamente se aleja de nosotros; pero es ingenuo pensar que permanezca alejado por largo tiempo. En realidad, poco después se nos vuelve a presentar bajo una nueva apariencia. Si antes aparecía vulgar y violento, ahora en cambio se comporta de manera más elegante y educada. Entonces necesitamos reconocerlo y desenmascararlo una vez más. Permítanme la expresión: son los "demonios educados", entran con educación, sin que uno se dé cuenta. Sólo *la práctica cotidiana del examen de conciencia* puede hacer que nos demos cuenta. Por eso se ve la importancia del examen de conciencia, para vigilar la casa.

En el siglo XVII –por ejemplo– aconteció el famoso caso de las monjas de Port Royal. Una de sus abadesas, Madre Angélica, había comenzado bien; se había reformado "carismáticamente" a sí misma y al monasterio, expulsando de la clausura incluso a los progenitores. Era una mujer llena de cualidades, nacida para gobernar, pero después se volvió el alma de la resistencia jansenista, mostrando una cerrazón intransigente incluso ante la autoridad eclesiástica. De ella y de sus monjas se decía: "Puras como ángeles, soberbias como demonios". Habían expulsado al demonio, pero más tarde volvió siete veces más fuerte y, bajo apariencia de austeridad y rigor, había llevado consigo la rigidez y la presunción de ser mejores que los demás. Siempre vuelve; el demonio, aunque lo eches fuera, vuelve; disfrazado, pero vuelve. ¡Estemos atentos!

5. Jesús, en el Evangelio, cuenta muchas parábolas dirigidas sobre todo a biempensantes, a escribas y fariseos, con el intento de poner de manifiesto el engaño de creerse justos y despreciar a los demás (cf. *Lc* 18,9). Por ejemplo, en las llamadas parábolas de la misericordia (cf. *Lc* 15), Él narra no sólo las historias de la oveja perdida y del hijo menor de aquel pobre padre –que es tratado como un muerto precisamente por ese hijo–, que nos recuerdan que el primer modo de pecar es irse, perderse, hacer cosas evidentemente equivocadas; pero en esas parábolas habla también de la dracma perdida y del hijo mayor. La comparación es eficaz: uno se puede perder incluso en casa, como en el caso de la moneda de esa mujer; y se puede vivir infeliz aun permaneciendo formalmente en el sitio del propio deber, como le sucede al hijo mayor del padre misericordioso. Si, para quien se va, es fácil darse cuenta de la distancia, para quien se queda en casa es difícil percatarse del infierno que se vive por la convicción de ser solamente víctimas, tratados injustamente por la autoridad constituida

y, en último análisis, por Dios mismo. ¡Y cuántas veces nos sucede esto aquí, en casa!

Queridos hermanos y hermanas, a todos nosotros nos habrá pasado que nos hemos perdido como esa oveja o nos hemos alejado de Dios como el hijo menor. Son pecados que nos han humillado, y precisamente por esto, por gracia de Dios, logramos afrontarlos a cara descubierta. Pero la mayor atención que debemos prestar en este momento de nuestra existencia es al hecho de que formalmente nuestra vida actual transcurre en casa, tras los muros de la institución, al servicio de la Santa Sede, en el corazón del cuerpo eclesial; y justamente por esto podríamos caer en la tentación de pensar que estamos seguros, que somos mejores, que ya no nos tenemos que convertir.

Nosotros corremos mayor peligro que todos los demás, porque nos asecha el "demonio educado", que no llega haciendo ruido sino trayendo flores. Perdónenme, hermanos y hermanas, si a veces digo cosas que pueden sonar duras y fuertes, no es porque no crea en el valor de la dulzura y de la ternura, sino porque es bueno reservar las caricias para los cansados y los oprimidos, y encontrar la valentía de "afligir a los consolados", como le gustaba decir al siervo de Dios don Tonino Bello, porque a veces su consolación es sólo el engaño del demonio y no un don del Espíritu.

6. Finalmente, quisiera reservar una última palabra al tema de la *paz*. Entre los títulos que el profeta Isaías atribuye al Mesías está el de «Príncipe de la paz» (9,5). Nunca como ahora hemos sentido un gran deseo de paz. Pienso en la martirizada Ucrania, pero también en tantos conflictos que están teniendo lugar en diversas partes del mundo. La guerra y la violencia son siempre un fracaso. La religión no debe prestarse a alimentar conflictos. El Evangelio es siempre Evangelio de paz, y en nombre de ningún Dios se puede declarar "santa" una guerra.

Allí donde reina la muerte, la división, el conflicto, el dolor inocente, nosotros no podemos más que reconocer a Jesús crucificado. Y en este momento quisiera que nuestro pensamiento se dirigiera precisamente a los que sufren. Vienen en nuestra ayuda las palabras de Dietrich Bonhoeffer, que en la cárcel donde estaba prisionero escribía: «Desde el punto de vista cristiano, unas navidades pasadas en la celda de una prisión no plantean ningún problema especial. En esta casa habrá posiblemente muchos que celebren unas navidades más auténticas y llenas de sentido que allí donde sólo se conserva el nombre de fiesta. El que la miseria, el sufrimiento, la pobreza, la soledad, el desamparo y la culpa tienen un significado muy

diferente ante los ojos de Dios que en el juicio de los hombres; el que Dios se vuelve precisamente hacia el lugar de donde acostumbra a apartarse el hombre; el que Cristo nació en un establo, porque no hubo sitio para él en la hospedería, esto lo comprende un preso mucho mejor que cualquier otra persona, y para él significa una auténtica buena nueva» (*Resistencia y sumisión*, Sígueme, Salamanca 2001, 122).

7. Queridos hermanos y hermanas, la cultura de la paz no sólo se construye entre los pueblos y las naciones, sino que comienza en el corazón de cada uno de nosotros. Mientras sufrimos por los estragos que causan las guerras y la violencia, podemos y debemos dar nuestra contribución en favor de la paz tratando de extirpar de nuestro corazón toda raíz de odio y resentimiento respecto a los hermanos y las hermanas que viven junto a nosotros. En la Carta a los Efesios leemos estas palabras, que encontramos también en la oración de Completas: «Eviten la amargura, los arrebatos, la ira, los gritos, los insultos y toda clase de maldad. Por el contrario, sean mutuamente buenos y compasivos, perdonándose los unos a los otros como Dios los ha perdonado en Cristo» (4,31-32). Podemos preguntarnos: ¿cuánta amargura hay en nuestro corazón? ¿Qué es lo que la alimenta? ¿Qué es lo que causa la ira que muy a menudo crea distancias entre nosotros y alimenta rabia y resentimiento? ¿Por qué los insultos, en cualquiera de sus formas, se vuelven el único modo que tenemos para hablar de la realidad?

Si es verdad que queremos que el clamor de la guerra cese dando lugar a la paz, entonces que cada uno comience desde sí mismo. San Pablo nos dice claramente que la benevolencia, la misericordia y el perdón son la medicina que tenemos para construir la paz.

La benevolencia es elegir siempre la modalidad del bien para relacionarnos entre nosotros. No existe sólo la violencia de las armas; existe la violencia verbal, la violencia psicológica, la violencia del abuso de poder, la violencia escondida de las habladurías, que hacen tanto daño y destruyen tanto. Ante el Príncipe de la Paz, que viene al mundo, depongamos toda arma de cualquier tipo. Que ninguno saque provecho de la propia posición o del propio rol para mortificar al otro.

La misericordia también es aceptar que el otro pueda tener sus límites. Incluso en este caso, es justo admitir que personas e instituciones, precisamente porque son humanas, son también limitadas. Una Iglesia pura para los puros es sólo la repetición de la herejía cátara. Si no fuera así, el Evangelio, y la Biblia en general, no nos hubieran narrado los límites

y los defectos de muchos de aquellos que hoy nosotros reconocemos como santos.

Por último, el perdón significa conceder siempre otra oportunidad, es decir, comprender que uno se hace santo a base de intentos. Dios hace así con cada uno de nosotros, nos perdona siempre, vuelve a ponernos siempre en pie y nos da aún otra oportunidad. Entre nosotros debe ser así. Hermanos y hermanas, Dios no se cansa nunca de perdonar, somos nosotros los que nos cansamos de pedir perdón.

Toda guerra, para que se extinga, necesita del perdón. De lo contrario, la justicia se convierte en venganza, y el amor sólo se reconoce como una forma de debilidad.

Dios se hizo niño, y este niño, al hacerse grande, se dejó clavar en la cruz. No hay algo más débil que un hombre crucificado y, sin embargo, en esa debilidad se manifestó la omnipotencia de Dios. En el perdón obra siempre la omnipotencia de Dios. Que la *gratitud*, la *conversión* y la *paz* sean entonces los dones de esta Navidad.

¡Les deseo a todos una feliz Navidad! Y una vez más les pido que no se olviden de rezar por mí. ¡Gracias!

CARTA APOSTÓLICA

MENSAJE URBI ET ORBI DEL SANTO PADRE FRANCISCO

NAVIDAD 2022

Balcón central de la Basílica Vaticana
Domingo, 25 de diciembre de 2022

Queridos hermanos y hermanas de Roma y del mundo entero, ¡feliz Navidad!

Que el Señor Jesús, nacido de la Virgen María, traiga a todos ustedes el amor de Dios, fuente de fe y de esperanza; junto con el don de la paz, que los ángeles anunciaron a los pastores de Belén: «¡Gloria a Dios en las alturas, y en la tierra, paz a los hombres amados por él!» (*Lc* 2,14).

En este día de fiesta volvamos la mirada a Belén. El Señor vino al mundo en una gruta y fue recostado en un pesebre para los animales, porque sus padres no pudieron encontrar un albergue, a pesar de que a María le había llegado ya la hora del parto. Vino a estar entre nosotros en el silencio y en la oscuridad de la noche, porque el Verbo de Dios no necesita reflectores ni el clamor de voces humanas. Él mismo es la Palabra que da sentido a la existencia, Él es la luz que alumbra el camino. «La luz verdadera, al venir a este mundo –dice el Evangelio–, ilumina a todo hombre» (*Jn* 1,9).

Jesús nace entre nosotros, es *Dios-con-nosotros*. Viene para acompañar nuestra vida cotidiana, para compartir todo con nosotros, alegrías y dolores, esperanzas e inquietudes. Viene como un niño indefenso. Nace en el frío, pobre entre los pobres. Necesitado de todo, llama a la puerta de nuestro corazón para encontrar calor y amparo.

Como los pastores de Belén, dejemos que nos envuelva la luz y vayamos a ver el signo que Dios nos ha dado. Venzamos el letargo del sueño espiritual y las falsas imágenes de la fiesta que hacen olvidar quién es el homenajeado. Salgamos del bullicio que anestesia el corazón y nos conduce a preparar adornos y regalos más que a contemplar el Acontecimiento: el Hijo de Dios que nació por nosotros.

Hermanos, hermanas, volvamos a Belén, donde resuena el primer vagido del Príncipe de la paz. Sí, porque Él mismo, Jesús, *Él es nuestra paz*; esa paz que el mundo no puede dar y que Dios Padre dio a la humanidad enviando a su Hijo. San León Magno tiene una expresión que, en la concisión de la lengua latina, resume el mensaje de este día: «*Natalis Domini, Natalis est pacis*», «el Nacimiento del Señor es el Nacimiento de la paz» (*Sermón* 6,5).

Jesucristo es también *el camino de la paz*. Él, con su encarnación, pasión, muerte y resurrección, abrió el paso de un mundo cerrado, oprimido por las tinieblas de la enemistad y de la guerra, a un mundo abierto, libre para vivir en la fraternidad y en la paz. Hermanos y hermanas, ¡sigamos esta senda! Pero para poder hacerlo, para ser capaces de caminar en pos de Jesús, debemos despojarnos de las cargas que nos lo impiden y que nos mantienen bloqueados.

¿Y cuáles son estas cargas? ¿Cuál es este "lastre"? Son las mismas pasiones negativas que impidieron que el rey Herodes y su corte reconocieran y acogieran el nacimiento de Jesús, es decir, el apego al poder y al dinero, la soberbia, la hipocresía, la mentira. Estas cargas imposibilitan ir a Belén, excluyen de la gracia de la Navidad y cierran el acceso al camino de la paz. Y, en efecto, debemos constatar con dolor que, al mismo tiempo que se nos da el Príncipe de la paz, crudos vientos de guerra continúan soplando sobre la humanidad.

Si queremos que sea Navidad, la Navidad de Jesús y de la paz, contemplemos a Belén y fijemos la mirada en el rostro del Niño que nos ha nacido. Y en ese pequeño semblante inocente reconozcamos el de los niños que en cada rincón del mundo anhelan la paz.

Que nuestra mirada se llene de los rostros de los hermanos y hermanas ucranianos, que viven esta Navidad en la oscuridad, a la intemperie o lejos de sus hogares, a causa de la destrucción ocasionada por diez meses de guerra. Que el Señor nos disponga a realizar gestos concretos de solidaridad para ayudar a quienes están sufriendo, e ilumine las mentes de quienes tienen el poder de acallar las armas y poner fin inmediatamente a esta guerra insensata. Lamentablemente, se prefiere escuchar otras razones, dictadas por las lógicas del mundo. Pero la voz del Niño, ¿quién la escucha?

Nuestro tiempo está viviendo una grave *carestía de paz* también en otras regiones, en otros escenarios de esta tercera guerra mundial. Pensemos en Siria, todavía martirizada por un conflicto que pasó a segundo plano pero

que no ha acabado; pensemos también en Tierra Santa, donde durante los meses pasados aumentaron la violencia y los conflictos, con muertos y heridos. Imploremos al Señor para que allí, en la tierra que lo vio nacer, se retome el diálogo y la búsqueda de confianza recíproca entre palestinos e israelíes. Que el Niño Jesús sostenga a las comunidades cristianas que viven en todo el Oriente Medio, para que en cada uno de esos países se pueda vivir la belleza de la convivencia fraterna entre personas pertenecientes a diversos credos. Que ayude en particular al Líbano, para que finalmente pueda recuperarse, con el apoyo de la comunidad internacional y con la fuerza de la fraternidad y de la solidaridad. Que la luz de Cristo ilumine la región del Sahel, donde la convivencia pacífica entre pueblos y tradiciones se ve perturbada por enfrentamientos y violencia. Que oriente hacia una tregua duradera en Yemen y hacia la reconciliación en Myanmar y en Irán, para que cese todo derramamiento de sangre. Que inspire a las autoridades políticas y a todas las personas de buena voluntad en el continente americano, a esforzarse por pacificar las tensiones políticas y sociales que afectan a varios países. Pienso en particular en el pueblo haitiano, que está sufriendo desde hace mucho tiempo.

En este día, en que es hermoso volver a reunirse alrededor de una mesa bien preparada, no quitemos la mirada de Belén, que significa "casa del pan", y pensemos en las personas que sufren hambre, sobre todo los niños, mientras cada día se desperdician grandes cantidades de alimentos y se derrochan bienes a cambio de armas. La guerra en Ucrania ha agravado aún más la situación, dejando poblaciones enteras con riesgo de carestía, especialmente en Afganistán y en los países del Cuerno de África. Toda guerra –lo sabemos– provoca hambre y usa la comida misma como arma, impidiendo su distribución a los pueblos que ya están sufriendo. En este día, aprendiendo del Príncipe de la paz, comprometámonos todos –en primer lugar, los que tienen responsabilidades políticas–, para que la comida no sea más que un instrumento de paz. Mientras disfrutamos la alegría de encontrarnos con los nuestros, pensemos en las familias que están más heridas por la vida, y en aquellas que, en este tiempo de crisis económica, tienen dificultades a causa de la falta de trabajo y de lo necesario para vivir.

Queridos hermanos y hermanas, hoy como en ese entonces, Jesús, la luz verdadera, viene a un mundo enfermo de indiferencia –¡enfermedad grave!–, que no lo acoge (cf. *Jn* 1,11); es más, lo rechaza, como les pasa a muchos extranjeros; o lo ignora, como muy a menudo hacemos nosotros con los pobres. No nos olvidemos hoy de tantos migrantes y refugiados que llaman a nuestra puerta en busca de consuelo, calor y alimento. No nos olvidemos de los marginados, de las personas solas, de los huérfanos

y de los ancianos –la sabiduría de un pueblo– que corren el riesgo de ser descartados; de los presos que miramos sólo por sus errores y no como seres humanos.

Hermanos y hermanas, Belén nos muestra la sencillez de Dios, que no se revela a los sabios y a los doctos, sino a los pequeños, a quienes tienen el corazón puro y abierto (cf. *Mt* 11,25). Como los pastores, vayamos también nosotros sin demora y dejémonos maravillar por el acontecimiento impensable de Dios que se hace hombre para nuestra salvación. Aquel que es fuente de todo bien se hace pobre[1] y pide como limosna nuestra pobre humanidad. Dejémonos conmover por el amor de Dios y sigamos a Jesús, que se despojó de su gloria para hacernos partícipes de su plenitud.[2]

¡Feliz Navidad a todos!

1 Cf. S. Gregorio Nacianceno, *Discurso 45*.
2 Cf. *ibíd*.

CARTA APOSTÒLICA

TOTUM AMORIS EST

DEL SANT PARE FRANCESC

EN EL IV CENTENARI DE LA MORT DE SANT FRANCESC DE SALES

«Tot pertany a l'amor»[1]. En aquestes paraules podem recollir l'herència espiritual llegada per sant Francesc de Sales, que va morir fa quatre segles, el 28 de desembre de 1622, a Lió. Tenia cinquanta anys i escaig i, durant els últims vint anys, havia estat bisbe i príncep "exiliat" de Ginebra. Havia arribat a Lió després de la seva última missió diplomàtica. El duc de Savoia li havia demanat que acompanyés el cardenal Maurici de Savoia a Avinyó. Junts haurien rendit homenatge al jove rei Lluís XIII, que tornava a París, pujant la vall del Roine, després d'una victoriosa campanya militar al sud de França. Cansat i amb la salut deteriorada, Francesc s'havia posat en camí per pur esperit de servei. «Si no fos tan útil al seu servei que jo fes aquest viatge, tindria, certament, molt bones i sòlides raons per eximir-me'n; però, si es tracta del seu servei, viu o mort, no em faré enrere, sinó que hi aniré o m'hi faré arrossegar»[2]. Aquest era el seu caràcter. Finalment, quan va arribar a Lió es va allotjar al monestir de les Visitandines, a la casa del jardiner, per a no causar massa molèsties i, alhora, ser més lliure per trobar-se amb qui ho desitgés.

Poc impressionat des de feia força temps per «les inestables grandeses de la cort»[3], també havia consumat els seus darrers dies tirant endavant el ministeri de pastor en una successió de compromisos: confessions, conversacions, conferències, predicacions i les últimes, immancables, cartes d'amistat espiritual. La raó profunda d'aquest estil de vida ple de

1 S. Francesc de Sales, *Traité de l'amour de Dieu*, *Préface*, ed. Ravier – Devos, París 1969, 336.

2 Íd., *Lett*. 2103: *A Monsieur Sylvestre de Saluces de la Mente, Abbé d'Hautecombe* (3 de novembre de 1622), a *Œuvres de Saint François de Sales*, XXVI, Annecy 1932, 490-491.

3 Íd., *Lett*. 1961: *À une dame* (19 de desembre de 1622), a *Œuvres de Saint François de Sales*, XX (*Lettres*, X: *1621-1622*), Annecy 1918, 395.

Déu se li havia fet cada vegada més nítida al llarg del temps, i ell l'havia formulat amb senzillesa i precisió en el seu cèlebre *Tractat de l'amor de Déu*: «Tan aviat com l'home fixa amb alguna atenció el seu pensament en la consideració de la divinitat, sent certa dolça emoció al seu cor, que mostra que Déu és Déu del cor humà»[4]. És la síntesi del seu pensament. L'experiència de Déu és una evidència del cor humà. Aquesta no és una construcció mental, sinó que més aviat és un reconeixement ple de sorpresa i de gratitud, que resulta de la manifestació de Déu. Al cor i per mitjà del cor és on es realitza aquest subtil i intens procés unitari en virtut del qual l'home reconeix Déu i, alhora, ell mateix, el propi origen i profunditat, la pròpia realització en la crida a l'amor. Descobreix que la fe no és un moviment cec, sinó sobretot una disposició del cor. A través d'ella l'home es confia en una veritat que es presenta a la consciència com una "dolça emoció", capaç de suscitar un corresponent i irrenunciable bé-voler per cada realitat creada, com a ell li agradava dir.

A aquesta llum es comprèn com per a sant Francesc de Sales no hi ha un lloc millor on trobar Déu i ajudar a cercar-lo que en el cor de cada dona i home del seu temps. Ho havia après des de la seva joventut primerenca, observant-se a si mateix amb fina atenció i escrutant el cor humà.

A l'última trobada d'aquells dies a Lió, i amb el sentit íntim d'una quotidianitat habitada per Déu, havia deixat a les seves Visitandines l'expressió amb la que posteriorment havia volgut que fos segellada la seva memòria: «Ho he resumit tot en aquestes dues paraules, quan us he dit: no refusar res, no demanar res. No tinc res més a dir-vos»[5]. No obstant això, no es tractava d'un exercici de mer voluntarisme, «una voluntat sense humilitat»[6], aquella subtil temptació del camí cap a la santedat, que la confon amb la justificació per mitjà de les pròpies forces, amb l'adoració de la voluntat humana i de la pròpia capacitat, «que es tradueix en una autocomplaença egocèntrica i elitista privada del veritable amor»[7]. Es tractava molt menys d'un mer quietisme, d'un abandonament passiu i sense afectes en una doctrina sense carn i sense història[8]. Naixia més aviat de la contemplació de la mateixa vida del Fill encarnat. Era el 26 de desembre, i el sant parlava a les germanes en el cor del misteri del Nadal: «Veieu el Nen Jesús al pessebre? Accepta totes les inclemències del temps, el fred i tot el

4 Íd., *Traité de l'amour de Dieu*, I, 15, ed. Ravier – Devos, París 1969, 395.
5 Íd., *Entretiens spirituels*, *Dernier entretien* [21], ed. Ravier – Devos, París 1969, 1319.
6 Exhort. ap. *Gaudete et exsultate* (19 de març de 2018), 49: *AAS* 110 (2018), 1124.
7 *Ibíd*., 57: *AAS* 110 (2018), 1127.
8 Cf. *ibíd.*, 37-39: *AAS* 110 (2018), 1121-1122.

que el seu Pare permet que li passi. No està escrit que hagi estès algun cop les mans als pits de la seva Mare, s'abandonava totalment a la seva cura i previsió, sense rebutjar les petites consolacions que ella li donava. De la mateixa manera nosaltres no hem de desitjar ni de rebutjar res, sinó suportant tot el que Déu ens enviarà, el fred i les inclemències del temps»[9]. És commovedora la seva atenció a reconèixer com a indispensable la cura del que és humà. A l'escola de l'encarnació havia après a llegir la història i a habitar-la amb confiança.

El criteri de l'amor

Per mitjà de l'experiència havia reconegut el desig com l'arrel de tota vida espiritual veritable i, alhora, com a lloc de la seva falsificació. Per això, recollint a mans plenes la tradició espiritual que l'havia precedit, havia entès la importància de posar constantment a prova el desig, mitjançant un exercici continu de discerniment. El criteri últim per a la seva avaluació l'havia redescobert en l'amor. Sempre en aquesta darrera estada a Lió, a la festa de sant Esteve, dos dies abans de la seva mort, havia dit: «L'amor és el que dona perfecció a les nostres obres. Us dic més encara: una persona que pateix el martiri per Déu amb una unça d'amor, mereix molt, ja que la vida és el millor que es pot donar; però si hi ha una altra persona que només pateix un cop amb dues unces d'amor tindrà molt més mèrit, perquè la caritat i l'amor són els que donen el valor a les nostres obres»[10].

Amb una concreció sorprenent havia continuat il·lustrant la difícil relació entre contemplació i acció: «Sabeu o heu de saber que la contemplació és millor que l'acció i la vida activa; però si en aquesta hi ha més unió [amb Déu], aleshores és millor que aquella. Si una germana que és a la cuina manejant la paella al costat del foc té més amor i caritat que una altra, el foc material no li traurà el mèrit, al contrari, l'ajudarà i serà més grata a Déu. Molt sovint s'està tan unit a Déu en l'acció com en la soledat. En fi, torno sempre a la qüestió, on es trobi major amor»[11]. Aquesta és la veritable pregunta que dissipa instantàniament tota rigidesa inútil o tot replegament sobre si mateix: interrogar-se en tot moment, en tota decisió, en tota circumstància de la vida on resideix l'amor més gran. No és casualitat que sant Francesc de Sales hagi estat anomenat per sant Joan

9 S. Francesc de Sales, *Entretiens spirituels*, *Dernier entretien* [21], ed. Ravier – Devos, París 1969, 1319.
10 *Ibíd.*, 1308.
11 *Ibíd.*

Pau II «Doctor de l'amor diví»[12], no va ser només perquè va escriure un magnífic *Tractat* sobre aquest tema, sinó sobretot perquè va ser testimoni d'aquest amor. D'altra banda, els seus escrits no es poden considerar com una teoria redactada en un escriptori, lluny de les preocupacions de l'home comú. El seu ensenyament, en efecte, va néixer d'una escolta atenta de l'experiència. Ell no va fer més que transformar en doctrina el que vivia i llegia en la seva singular i innovadora acció pastoral, gràcies a una agudesa il·luminada per l'Esperit. Una síntesi d'aquesta manera de procedir es troba al *Pròleg* del mateix *Tractat de l'amor de Déu*: «Tot en la santa Església pertany a l'amor, viu en l'amor, es fa per l'amor i ve de l'amor»[13].

Els anys de la primera formació: l'aventura de conèixer-se en Déu

Va néixer el 21 d'agost de 1567, al castell de Sales, prop de Thorens, fill de Francesc de Nouvelles, senyor de Boisy, i de Francesca de Sionnaz. «Va viure a cavall entre dos segles, el XVI i el XVII, va recollir en si el millor dels ensenyaments i de les conquestes culturals del segle que acabava, reconciliant l'herència de l'humanisme amb l'embranzida cap a l'absolut pròpia dels corrents místics»[14].

Després de la formació cultural inicial, primer al col·legi de La Roche-sur-Foron i després al d'Annecy, va arribar a París, al col·legi jesuïta Clermont, que havia estat fundat recentment. A la capital del Regne de França, devastada per les guerres de religió, va experimentar en poc temps dues crisis interiors consecutives, que marcaren la seva vida de manera indeleble. Aquesta pregària ardent feta a l'Església de Saint-Étienne-des-Grès, davant de la Mare de Déu Negra de París, enmig de la foscor, li encendrà al cor una flama que es mantindrà viva en ell per sempre, com a clau de lectura de la seva experiència i de la d'altres. «Senyor, tu que ho tens tot a les teves mans i els camins del qual són justícia i veritat, qualsevol cosa que passi, […] jo t'estimaré, Senyor […], t'estimaré aquí, oh Déu meu, i sempre esperaré en la teva misericòrdia, i sempre cantaré les teves lloances. […]

12 *Carta a Mons. Yves Boivineau, bisbe d'Annecy, amb motiu del IV centenari de la consagració episcopal de sant Francesc de Sales* (23 de novembre de 2002), 3: *L'Osservatore Romano,* ed. setmanal en llengua espanyola (20 de desembre de 2002), p. 10.

13 S. Francesc de Sales, *Traité de l'amour de Dieu*, *Préface*, ed. Ravier – Devos, París 1969, 336.

14 Benet XVI, *Catequesi* (2 de març de 2011): *L'Osservatore Romano,* ed. setmanal en llengua espanyola (6 de març de 2011), p. 11.

Oh, Senyor Jesús, tu sempre seràs la meva esperança i la meva salvació a la terra dels vivents»[15].

Havia escrit això al seu quadern, recuperant la pau. I aquesta experiència, amb les seves inquietuds i els seus interrogants, per a ell sempre romandrà il·luminadora i li donarà un camí singular d'accés al misteri de la relació de Déu amb l'home. L'ajudarà a escoltar la vida dels altres i a reconèixer, amb un discerniment fi, l'actitud interior que uneix el pensament al sentiment, la raó als afectes, i que d'aquesta manera és capaç de cridar pel nom al "Déu del cor humà". Per aquest camí Francesc no va córrer el perill d'atribuir un valor teòric a la pròpia experiència personal, absolutitzant-la, sinó que va aprendre quelcom extraordinari, fruit de la gràcia: a llegir en Déu allò viscut per ell i pels altres.

Encara que no hagi pretès mai elaborar un sistema teològic pròpiament dit, la seva reflexió sobre la vida espiritual va tenir una notable dignitat teològica. Hi apareixen els trets essencials del quefer teològic, per al qual és necessari no oblidar dues dimensions constitutives. La primera és precisament *la vida espiritual*, perquè és en la pregària humil i perseverant, en l'obertura a l'Esperit Sant, que es pot intentar entendre i expressar el Verb de Déu; s'esdevé teòleg en el gresol de la pregària. La segona dimensió és *la vida eclesial*: sentir en l'Església i amb l'Església. També la teologia s'ha vist afectada per la cultura individualista, però el teòleg cristià elabora el seu pensament immers en la comunitat, partint-hi el pa de la Paraula[16]. La reflexió de Francesc de Sales, al marge de les disputes entre les escoles de la seva època, i fins i tot respectant-les, neix precisament d'aquests dos trets constitutius.

El descobriment d'un món nou

Quan va acabar els estudis humanístics, va continuar amb els de dret a la Universitat de Pàdua. En tornar a Annecy ja havia decidit l'orientació de la seva vida, malgrat les resistències dels seus pares. Va ser ordenat prevere el 18 de desembre de 1593. En els primers dies de setembre de l'any següent, per invitació del bisbe, Mons. Claude de Granier, va ser cridat a la difícil missió al Chablais, territori pertanyent a la diòcesi d'Annecy, de

15 S. Francesc de Sales, *Fragments d'écrits intimes*, 3: *Acte d'abandon héroïque*, en *Œuvres de Saint François de Sales*, XXII (*Opuscules*, I), Annecy 1925, 41.

16 Cf. *Discurs a la Comissió Teològica Internacional* (29 de novembre de 2019): *L'Osservatore Romano* (30 de novembre de 2019), p. 8.

confessió calvinista, que, en l'intricat laberint de guerres i tractats de pau, havia passat novament a estar sota el control del ducat de Savoia. Van ser anys intensos i dramàtics. Aquí va descobrir, juntament amb alguna rígida intransigència que després el farà pensar, les seves aptituds de mediador i home de diàleg. A més, es va mostrar inventor de praxis pastorals originals i agosarades, com els famosos "fulls volants", que es penjaven a tot arreu i fins i tot lliscaven sota les portes de les cases.

El 1602 va tornar a París, ocupat en tirar endavant una delicada missió diplomàtica, en nom del mateix Granier i amb instruccions precises de la Seu Apostòlica, després de l'enèsim canvi del marc político-religiós del territori de la diòcesi de Ginebra. Tot i la bona disposició per part del rei de França, la missió va fracassar. Ell mateix va escriure al papa Climent VIII: «Després de nou mesos, em vaig veure obligat a fer marxa enrere sense haver conclòs gairebé res»[17]. Tot i això, aquella missió es va revelar per a ell i per a l'Església d'una riquesa inesperada sota el perfil humà, cultural i religiós. En el temps que els negociats diplomàtics li concedien, Francesc va predicar davant del rei i de la cort de França, va establir relacions importants i, sobretot, es va submergir totalment en la prodigiosa primavera espiritual i cultural de la moderna capital del Regne.

Allí tot havia canviat i estava canviant. Ell mateix es va deixar tocar i interrogar tant pels grans problemes que es presentaven al món i la nova manera d'observar-los, com per la sorprenent demanda d'espiritualitat que havia nascut i les qüestions inèdites que aquesta plantejava. En poques paraules, va percebre un veritable "canvi d'època", al qual era necessari respondre amb llenguatges antics i nous. Certament, no era la primera vegada que trobava cristians fervorosos, però es tractava de quelcom diferent. No era el París devastat per les guerres de religió, que havia vist en els seus anys de formació, ni la lluita acarnissada lliurada als territoris del Chablais. Era una realitat inesperada: una multitud «de sants, de veritables sants, nombrosos i que eren a tot arreu»[18]. Eren homes i dones de cultura, professors de la Sorbona, representants de les institucions, prínceps i princeses, servents i serventes, religiosos i religioses. Un món que estava assedegat de Déu.

17 S. Francesc de Sales, *Lett*. 165: *À Sa Sainteté Clément VIII* (finals d'octubre de 1602), a *Œuvres de Saint François de Sales*, XII (*Lettres*, II: *1599-1604*), Annecy 1902, 128.

18 H. Bremond, *L'humanisme dévôt: 1580-1660*, a *Histoire littéraire du sentiment religieux en France: depuis la fin des guerres de religion jusqu'à nos jours*, I, Jérôme Millon, Grenoble 2006, 131.

Conèixer aquestes persones i prendre consciència dels seus interrogants va ser una de les circumstàncies providencials més importants de la seva vida. Així, dies aparentment inútils i infructuosos es van transformar en una escola incomparable per a llegir els estats d'ànim d'aquesta època, sense elogiar-los mai. En ell, l'hàbil i infatigable controversista s'estava transformant, per la gràcia, en un fi intèrpret del temps i extraordinari director d'ànimes. La seva acció pastoral, les grans obres (*Introducció a la vida devota* i *Tractat de l'amor de Déu*), la infinitat de cartes d'amistat espiritual que van ser enviades, dins i fora dels murs dels convents i els monestirs, a religiosos i monges, a homes i dones de la cort com a la gent comuna, la trobada amb Joana Francesca de Chantal i la mateixa fundació de la *Visitació* el 1610, serien incomprensibles sense aquest canvi interior. Evangeli i cultura trobaven d'aquesta manera una síntesi fecunda, de la qual derivava la intuïció d'un mètode autèntic, madur i a punt per a una collita duradora i prometedora.

En una de les primeríssimes cartes de direcció i amistat espiritual que Francesc de Sales va enviar a una de les comunitats que va visitar a París, parla, amb humilitat, d'un "mètode seu", que es diferenciava dels altres, amb vista a una veritable reforma. Un mètode que renunciava a la severitat i confiava plenament en la dignitat i la capacitat d'una ànima devota, malgrat les seves debilitats: «Em ve el dubte que a la vostra reforma també es pugui oposar un altre impediment: potser aquells que us l'han imposada han guarit la nafra amb massa duresa. [...] Jo lloo el seu mètode, encara que no sigui el que acostumo a utilitzar, especialment pel que fa a esperits nobles i ben educats com els vostres. Crec que seria millor limitar-se a mostrar-los el mal i posar el bisturí a les seves mans perquè ells mateixos practiquin la incisió necessària. Però no descuideu per això la reforma que necessiteu»[19]. En aquestes paraules es trasllueix aquesta mirada que ha fet cèlebre l'optimisme salesià i que ha deixat la seva petjada permanent en la història de l'espiritualitat, per a florides successives, com en el cas de don Bosco dos segles després.

Quan va tornar a Annecy, va ser ordenat bisbe el 8 de desembre del mateix any 1602. L'influx del seu ministeri episcopal en l'Europa d'aquesta època i dels segles posteriors resulta immens. «Va ser apòstol, predicador, escriptor, home d'acció i de pregària; compromès en fer realitat els

19 S. Francesc de Sales, *Lett*. 168: *Aux religieuses du monastère des «Filles-Dieu»* (22 de novembre de 1602), a *Œuvres de Saint François de Sales*, XII (*Lettres*, II: *1599-1604*), Annecy 1902, 105.

ideals del Concili de Trento; implicat en la controvèrsia i en el diàleg amb els protestants, experimentant cada vegada més l'eficàcia de la relació personal i de la caritat, més enllà del necessari enfrontament teològic; encarregat de missions diplomàtiques a nivell europeu, i de tasques socials de mediació i reconciliació»[20]. Sobretot, fou intèrpret del canvi d'època i guia de les ànimes en un temps que tenia set de Déu d'una manera nova.

La caritat ho fa tot pels seus fills

Entre 1620 i 1621, és a dir, ja al final de la seva vida, Francesc va adreçar a un prevere de la seva diòcesi unes paraules capaces d'il·luminar la seva visió de l'època. L'encoratjava a secundar el seu desig de dedicar-se a l'escriptura de textos originals, que aconseguissin interceptar els nous interrogants, intuint-hi la necessitat. «Us he de dir que el coneixement que vaig adquirint cada dia dels estats d'ànim del món em porta a desitjar apassionadament que la divina Bondat inspiri a algun dels seus servents a escriure segons el gust d'aquest pobre món»[21]. La raó d'aquest encoratjament la trobava en la pròpia visió del temps: «El món s'està tornant tan delicat, que d'aquí a poc ningú no s'atrevirà més a tocar-lo, sinó amb guants de vellut, ni a medicar les seves nafres, sinó amb cataplasmes de ceba; però, què importa, si els homes són guarits i, en definitiva, siguin salvats? La nostra reina, la caritat, ho fa tot pels seus fills»[22]. No era quelcom que es donés per sabut, ni molt menys una rendició final davant d'una derrota. Es tractava, més aviat, de la intuïció d'un canvi que estava en curs i de l'exigència, totalment evangèlica, de comprendre com poder habitar-lo.

La mateixa consciència, a més, l'havia madurat i expressat introduint el *Tractat de l'amor de Déu*, en el *Pròleg*: «He tingut en compte la condició de les ànimes en aquests temps, i a més havia de tenir-la, perquè és molt important mirar la condició dels temps en què s'escriu»[23]. Demanant, després, la benvolença del lector, afirmava: «I si trobessis que l'estil és una mica diferent del que he usat escrivint la *Filotea*, i ambdós molt diversos del que vaig fer servir a la *Defensa de la creu*, has de saber que en dinou anys s'aprenen i s'obliden moltes coses; que el llenguatge de la guerra

20 Benet XVI, *Catequesi* (2 de març de 2011): *L'Osservatore Romano*, ed. setmanal en llengua espanyola (6 de març de 2011), p. 12.

21 S. Francesc de Sales, *Lett*. 1869: *À M. Pierre Jay* (1620 o 1621), a *Œuvres de Saint François de Sales*, XX (*Lettres*, X: *1621-1622*), Annecy 1918, 219.

22 *Ibíd*.

23 Íd., *Traité de l'amour de Dieu*, *Préface*, ed. Ravier – Devos, París 1969, 339.

no és igual que el de la pau, i que als joves principiants se'ls parla d'una manera, i als vells companys d'una altra»[24]. Però, davant d'aquest canvi, per on començar? No gaire lluny de la mateixa història de Déu amb l'home. D'aquí l'objectiu final del seu *Tractat*: «En realitat, el meu propòsit ha estat només exposar senzillament i plana, sense artificis ni, amb major raó, amaniments d'estil, la història del naixement, el creixement, la decadència, les operacions, les propietats, els beneficis i les excel·lències de l'amor diví»[25].

Les preguntes d'un canvi d'època

En la memòria del quart centenari de la mort de sant Francesc de Sales, m'he preguntat sobre el seu llegat per a la nostra època, i he trobat il·luminadores la seva flexibilitat i la seva capacitat de visió. Una mica per do de Déu, una mica per caràcter personal, i també per l'aprofundiment constant de les seves vivències, havia tingut la nítida percepció del canvi dels temps. Ni ell mateix no hauria arribat a imaginar que en això hi reconeixeria una gran oportunitat per a l'anunci de l'Evangeli. La Paraula que havia estimat des de la seva joventut era capaç de fer-se camí, obrint horitzons nous i impredictibles, en un món en ràpida transició.

És el que també ens espera com a tasca essencial per aquest canvi d'època nostre: una Església no autorreferencial, lliure de tota mundanitat però capaç d'habitar el món, de compartir la vida de la gent, de caminar junts, d'escoltar i d'acollir[26]. És el que va realitzar Francesc de Sales, llegint la seva època amb ajuda de la gràcia. Per això, ell ens convida a sortir d'una preocupació excessiva per nosaltres mateixos, per les estructures, per la imatge social, i a preguntar-nos més aviat quines són les necessitats concretes i les esperances espirituals del nostre poble[27]. Per tant, és important rellegir algunes de les seves opcions crucials també avui, per a viure el canvi amb saviesa evangèlica.

La brisa i les ales

La primera d'aquestes opcions va ser la de rellegir i tornar a proposar a cadascú, en la seva condició específica, la feliç relació entre Déu i l'és-

24 *Ibíd.*, 347.
25 *Ibíd.*, 338-339.
26 Cf. *Discurs als bisbes, preveres, religiosos, seminaristes i catequistes*, Bratislava (13 de setembre de 2021): *L'Osservatore Romano* (13 de setembre de 2021), pp. 11-12.
27 Cf. *ibíd*.

ser humà. En definitiva, la raó última i l'objectiu concret del *Tractat* era precisament il·lustrar als contemporanis la fascinació de l'amor de Déu. «Quins són –es preguntava– els llaços habituals pels quals la Providència divina acostuma a atreure els nostres cors al seu amor?»[28]. Partint suggestivament del text d'Osees 11,4[29], definia aquests mitjans ordinaris com a «lligams d'humanitat o de caritat i amistat». «No hi ha dubte –escrivia– que Déu no ens atreu amb cadenes de ferro, com als toros i els búfals, sinó mitjançant invitacions, atraccions encantadores i santes inspiracions, que després són els *lligams d'Adam i de la humanitat*, és a dir, els adaptats i convenients al cor humà, que per al qual la llibertat és natural»[30]. És a través d'aquests lligams que Déu ha tret el seu poble de l'esclavatge, ensenyant-lo a caminar, portant-lo de la mà, com fa un pare o una mare amb el seu fill. Per tant, cap imposició externa, cap força despòtica i arbitrària, cap violència. Més aviat, la forma persuasiva d'una invitació que deixa intacta la llibertat de l'home. «La gràcia –prosseguia, pensant certament en tantes històries de vida que havia conegut– té força, no per a obligar, sinó per a atreure el cor; exerceix una santa violència, no per a vulnerar, sinó per a fer amorosa la nostra llibertat; actua amb força, però amb tanta suavitat que la nostra voluntat no queda aixafada sota una acció tan poderosa; ens empeny, però no sufoca la nostra llibertat. Per això ens és possible, davant tota la seva potència, consentir o resistir als seus impulsos, segons ens plagui»[31].

Poc abans havia esbossat aquesta relació utilitzant el curiós exemple de l'"àpode": «Hi ha certa classe d'ocells, oh Teòtim, als quals Aristòtil anomena "àpodes", sense peus, perquè tenen cames extremadament curtes i peus tan febles que no se'n poden servir, com si no en tinguessin; i si, per casualitat, es recolzen a terra, s'hi mantenen, però sense poder reprendre el vol tot sols, perquè, no podent-se valer de les seves cames ni dels seus peus, no tenen cap mitjà per prendre impuls i llançar-se de nou a l'aire. Així, queden immòbils a terra i fins i tot arriben a morir, si no és que el vent, substituint la seva incapacitat, bufant fortament sobre la faç de la terra, no ve a arrabassar-los i aixecar-los, com fa amb moltes altres coses. En aquest

28 S. Francesc de Sales, *Traité de l'amour de Dieu*, II, 12, ed. Ravier – Devos, París 1969, 444.

29 «Amb afecte humà [Vulg: *in funiculis Adam*], amb llaços d'amor els atreia. Vaig ser per a ells com qui alça un nen fins a les seves galtes i s'inclina cap a ell per donar-li de menjar».

30 S. Francesc de Sales, *Traité de l'amour de Dieu*, II, 12, ed. Ravier – Devos, París 1969, 444.

31 *Ibíd.*, II, 12, 444-445.

cas, servint-se de les ales, secunden aquest impuls i al primer impuls que el vent els dona, el mateix vent continua ajudant-los, impel·lint-los cada vegada més amunt per ajudar-los a reprendre el vol»[32]. Així és l'home: fet per Déu per a volar i desplegar totes les seves potencialitats en la crida a l'amor, corre el risc de tornar-se incapaç d'aixecar el vol quan cau a terra i no consent a tornar a obrir les ales a la brisa de l'Esperit.

Aquesta és, doncs, la "forma" a través de la qual la gràcia de Déu es concedeix als homes: la dels preciosos i molt humans lligams d'Adam. La força de Déu no deixa de ser absolutament capaç de restituir el vol i, tanmateix, la seva dolçor fa que la llibertat de consentiment no sigui violada o inútil. Correspon a l'home aixecar-se o no aixecar-se. Encara que la gràcia l'hagi tocat per a despertar-lo, sense ell, aquesta no vol que l'home s'aixequi sense el seu consentiment. D'aquesta manera extreu la seva reflexió conclusiva: «Les inspiracions, oh Teòtim, ens prevenen, i abans que hi hàgim pensat, experimentem la seva presència, però després d'haver-les sentit, a nosaltres ens toca consentir-hi, secundant-les i seguint els seus impulsos, o dissentir i rebutjar-les: elles es fan sentir en nosaltres sense nosaltres, però no obtenen el consentiment sense nosaltres»[33]. Per tant, en la relació amb Déu es tracta sempre d'una experiència de gratuïtat, que manifesta la profunditat de l'amor del Pare.

Ara bé, aquesta gràcia no fa mai l'home passiu, sinó que porta a comprendre que estem precedits radicalment per l'amor de Déu, i que el seu primer do consisteix precisament en haver rebut el seu mateix amor. Però cadascú té el deure de cooperar en la pròpia realització, desplegant amb confiança les pròpies ales a la brisa de Déu. Aquí veiem un aspecte important de la nostra vocació humana: «La tasca que Déu confia a Adam i Eva en el relat del Gènesi és ser fecunds. La humanitat ha rebut l'encàrrec de canviar, construir i dominar la creació, una tasca positiva que significa crear des de i amb ella. Aleshores, el futur no depèn d'un mecanisme invisible en el qual els éssers humans són espectadors passius. No, som protagonistes, som –forçant la paraula– *cocreadors*»[34]. Francesc de Sales ho va comprendre bé i va tractar de transmetre-ho en el seu ministeri de guia espiritual.

32 *Ibíd.*, II, 9, 434.
33 *Ibíd.*, II, 12, 446.
34 *Somniem junts. El camí a un futur millor,* Converses amb Austen Ivereigh, Simon & Schuster, Nova York 2020, 4.

La veritable devoció

Una segona i gran opció crucial va ser la d'haver-se centrat en la qüestió de la devoció. També en aquest cas, el nou canvi d'època havia formulat força interrogants, tal com passa avui dia. Dos aspectes en particular requereixen que siguin compresos i revitalitzats també avui. El primer es refereix a la idea mateixa de devoció, el segon, al seu caràcter universal i popular. Indicar, abans que res, què s'entén per devoció és la primera consideració que trobem al començament de *Filotea*: «És necessari que coneguis, en primer lloc, que sàpigues en què consisteix la virtut de la devoció, ja que són nombroses les devocions falses i inútils i només n'hi ha una veritable, que, si no la saps distingir, podries caure en error i perdre el temps corrent darrere d'alguna devoció absurda i supersticiosa»[35].

La descripció de Francesc de Sales sobre la falsa devoció, en la qual no ens és difícil reconèixer-nos, és amena i sempre actual, sense deixar fora quelcom eficaç d'un sentit de l'humor sa: «El que es consagra al dejuni pensarà que és devot perquè no menja, encara que el seu cor estigui ple de rancúnia; i mentre per sobrietat no s'atreveix a mullar la seva llengua en el vi ni tan sols en aigua, per amor a la sobrietat, no tindrà cap escrúpol de tenyir-la en la sang del proïsme mitjançant la maledicència i la calúmnia. Un altre es creurà devot perquè resa tot el dia un enfilall interminable de pregàries, encara que després la seva llengua es deslligui contínuament en paraules insolents, arrogants i injurioses, la resta de la jornada, contra els seus familiars i veïns. Algú altre obrirà la seva bossa de bona gana per a distribuir almoines entre els pobres, però no és capaç de treure dolçor del seu cor per perdonar els seus enemics. Hi haurà després l'altre que perdonarà els enemics, però no passarà pel seu cap pagar els seus deutes si no és obligat per la justícia»[36]. Evidentment, són els vicis i les dificultats de sempre, també d'avui, per la qual cosa el sant conclou: «Tots aquests són tinguts vulgarment per devots; nom que de cap manera mereixen»[37].

En canvi, la novetat i la veritat de la devoció es troben en una altra banda, en una arrel profundament unida a la vida divina en nosaltres. D'aquesta manera «la devoció viva i veritable […] pressuposa l'amor de Déu; millor dit, no és cap altra cosa que el veritable amor de Déu, i no un amor genèricament entès»[38]. En la seva fervent imaginació la devoció no és més que, «en resum,

35 S. Francesc de Sales, *Introduction à la vie dévote*, I, 1, ed. Ravier – Devos, París 1969, 31.
36 *Ibíd*., 31-32.
37 *Ibíd*., 32.
38 *Ibíd*.

una mena d'agilitat i vivesa espiritual per mitjà de la qual la caritat actua en nosaltres o, si volem, nosaltres actuem per mitjà d'ella, amb promptitud i afecte»[39]. Per això no es col·loca al costat de la caritat, sinó que és una de les seves manifestacions i, alhora, hi condueix. És com una flama respecte del foc: en revifa la seva intensitat, sense canviar-ne la naturalesa. «En conclusió, es pot dir que la caritat i la devoció difereixen entre elles com el foc de la flama; la caritat és un foc espiritual, que quan crema amb flama forta s'anomena devoció; la devoció afegeix al foc de la caritat només la flama que la fa caritat prompta, activa i diligent, no només en l'observança dels manaments de Déu, sinó també en l'exercici dels consells i de les inspiracions celestials»[40]. Una devoció entesa així no té res d'abstracte. És, més aviat, un estil de vida, una manera de ser en allò concret de l'existència quotidiana. Aquesta recull i interpreta les petites coses de cada dia, el menjar i la roba, la feina i el descans, l'amor i la descendència, l'atenció a les obligacions professionals; en síntesi, il·lumina la vocació de cadascú.

Aquí s'intueix l'arrel popular de la devoció, afirmada des de les primeres línies de *Filotea*: «Quasi tots els que fins ara han tractat de la devoció, s'han interessat d'instruir persones separades del món o, almenys, han ensenyat un tipus de devoció que porta a aquest aïllament. La meva intenció és oferir els meus ensenyaments als que viuen a les ciutats, amb les seves famílies, a la cort, i que, per la seva condició, estan obligats, per les conveniències socials, a viure enmig dels altres»[41]. És per això que està molt equivocat qui pensa en relegar la devoció a algun àmbit protegit o reservat. Aquesta és, més aviat, de tots i per a tots, on sigui que estiguem, i cadascú la pot practicar segons la pròpia vocació. Com escrivia sant Pau VI en el quart centenari del naixement de Francesc de Sales, «la santedat no és prerrogativa d'una classe o d'una altra; sinó que a tots els cristians se'ls dirigeix aquesta invitació urgent: "Amic, puja més amunt!" (Lc 14,10); tots estan vinculats pel deure de pujar a la muntanya de Déu, encara que no tots pel mateix camí. "La devoció s'ha d'exercitar de diverses maneres, segons que es tracti d'una persona noble o d'un obrer, d'un criat o d'un príncep, d'una vídua o d'una jove soltera, o bé d'una dona casada. Més encara, la devoció s'ha de practicar d'una manera adaptada a les forces, els negocis i les ocupacions particulars de cadascú"»[42]. Recórrer la ciutat

39 *Ibíd*.
40 *Ibíd.*, 33.
41 *Ibíd.*, *Préface*, ed. Ravier – Devos, París 1969, 23.
42 Epíst. ap. *Sabaudiae gemma,* en el IV centenari del naixement de sant Francesc de Sales, doctor de l'Església (29 de gener de 1967): *AAS* 59 (1967), 119.

secular, mantenint la interioritat, i conjugar el desig de perfecció amb cada estat de vida, tornant a trobar un centre que no se separa del món, sinó que ensenya a habitar-lo, a apreciar-lo, aprenent també a prendre'n una distància justa; aquest era el propòsit del sant, i continua sent una lliçó valuosa per a cada dona i home del nostre temps.

Aquest és el tema conciliar de la vocació universal a la santedat: «Emparats amb tants i tan grans mitjans de salvació, tots els fidels, de qualsevol estat i condició, són cridats pel Senyor, cadascun en el seu propi camí, a aquella perfecció de santedat amb què el mateix Pare és perfecte»[43]. "Cadascú en el seu propi camí". «Aleshores no es tracta de descoratjar-se quan un contempla models de santedat que li semblen inabastables»[44]. La mare Església no ens els proposa perquè intentem copiar-los, sinó perquè ens encoratgin a caminar pel camí únic i particular que el Senyor ha pensat per a nosaltres. «El que interessa és que cada creient discerneixi el propi camí i faci emergir el millor de si mateix, allò tan personal que Déu ha posat en ell (cf. 1Co 12,7)»[45].

L'èxtasi de la vida

Tot això va conduir el sant bisbe a considerar la vida cristiana en la seva totalitat com «l'èxtasi de l'acció i de la vida»[46]. Però no s'ha de confondre-la amb una fuga fàcil o una retirada intimista, encara menys amb una obediència trista i gris. Sabem que aquest perill sempre està present en la vida de fe. En efecte, «hi ha cristians que semblen tenir un estil de Quaresma sense Pasqua. [...] Comprenc les persones que tendeixen a la tristesa per les greus dificultats que han de patir, però a poc a poc cal permetre que l'alegria de la fe comenci a despertar-se, com una secreta però ferma confiança, fins i tot enmig de les pitjors angoixes»[47].

Permetre que es desperti l'alegria és precisament el que expressa Francesc de Sales en descriure l'"èxtasi de l'acció i de la vida". Gràcies a ella «no només portem una vida civil, honesta i cristiana, sinó també una vida sobrehumana, espiritual, devota i extàtica, és a dir, una vida, sota tots els

43 Conc. Ecum. Vat. II, Const. dogm. *Lumen gentium*, 11.
44 Exhort. ap. *Gaudete et exsultate*, 11: *AAS* 110 (2018), 1114.
45 *Ibíd*.
46 S. Francesc de Sales, *Traité de l'amour de Dieu*, VII, 6, ed. Ravier – Devos, París 1969, 682.
47 Exhort. ap. *Evangelii gaudium* (24 de novembre de 2013), 6: *AAS* 105 (2013), 1021-1022.

conceptes, fora i per sobre de la nostra condició natural»[48]. Ens trobem aquí en les pàgines centrals i més lluminoses del *Tractat*. L'èxtasi és el desbordament feliç de la vida cristiana, llançada més enllà de la mediocritat de la mera observança: «No robar, no mentir, no cometre actes luxuriosos, pregar a Déu, no jurar en va, estimar i honrar els pares, no matar; tot això és viure segons la raó natural de l'home. Però deixar tots els nostres béns, estimar la pobresa, cercar-la i estimar-la com la més deliciosa senyora, tenir els oprobis, els menyspreus, les humiliacions, les persecucions i els martiris com a felicitat i benaurança, contenir-se en els termes d'una absoluta castedat, i, en fi, viure enmig del món i en aquesta vida mortal en oposició a totes les opinions i màximes mundanes i contra el corrent del riu d'aquesta vida, amb habitual resignació, renúncies i abnegacions de nosaltres mateixos, tot això no és viure segons la naturalesa humana, sinó sobrehumanament; no és viure en nosaltres, sinó fora de nosaltres i sobre nosaltres. I perquè ningú no pot sortir d'aquesta manera sobre si mateix si el Pare Etern no l'atreu, per això aquest gènere de vida ha de ser un rapte continu i un èxtasi perpetu d'acció i d'operació»[49].

És una vida que, davant de tota aridesa i contra la temptació de replegar-se sobre si, ha trobat novament la font de l'alegria. En efecte, «el gran risc del món actual, amb la seva múltiple i aclaparadora oferta de consum, és una tristesa individualista que brolla del cor còmode i avar, de la recerca malaltissa de plaers superficials, de la consciència aïllada. Quan la vida interior es tanca en els propis interessos, ja no hi ha espai per als altres, ja no hi entren els pobres, ja no s'hi escolta la veu de Déu, ja no s'hi gaudeix la dolça alegria del seu amor, ja no hi batega l'entusiasme per fer el bé. Els creients també corren aquest risc, cert i permanent. Molts hi cauen i es transformen en éssers ressentits, insatisfets, sense vida»[50].

A la descripció de l'"èxtasi de l'acció i de la vida", sant Francesc afegeix, finalment, dues observacions importants, vàlides també per al nostre temps. La primera es refereix a un criteri eficaç per al discerniment de la veritat d'aquest mateix estil de vida i la segona sobre la seva font profunda. Pel que fa al criteri de discerniment, ell afirma que, si per una banda aquest èxtasi comporta un autèntic sortir de si mateix, per altra banda, no significa un abandonament de la vida. És important no oblidar-ho mai,

48 S. Francesc de Sales, *Traité de l'amour de Dieu*, VII, 6, ed. Ravier – Devos, París 1969, 682-683.
49 *Ibíd*., 683.
50 Exhort. ap. *Evangelii gaudium*, 2: *AAS* 105 (2013), 1019-1020.

per tal d'evitar desviacions perilloses. En altres paraules, qui presumeix d'elevar-se cap a Déu, però no viu la caritat envers el proïsme, s'enganya a si mateix i als altres.

Tornem a trobar aquí el mateix criteri que ell aplicava a la qualitat de la veritable devoció. «Quan es veu una persona que en la pregària té impulsos pels quals surt i puja sobre si mateixa vers Déu, i, tanmateix, no té èxtasi en la seva vida, això és, no porta una vida elevada i unida a Déu, […] sobretot, per mitjà d'una contínua caritat, creieu-me Teòtim, que tots aquests impulsos són granment dubtosos i perillosos». La seva conclusió és molt eficaç: «Estar sobre si mateix en la pregària i sota si mateix en la vida i en les accions, ser angèlics en la meditació i animals en la conversa […] és un senyal cert que aquests impulsos i aquests èxtasis no són més que trucs i enganys de l'esperit maligne»[51]. Es tracta, en definitiva, del que ja recordava Pau als Corintis a l'himne a la caritat: «Si tingués tanta fe que fos capaç de moure les muntanyes, però no estimés, no seria res. Si repartís tots els meus béns als pobres, fins i tot si em vengués a mi mateix per esclau i tingués així un motiu de glòria, però no estimés, de res no em serviria» (1Co 13,2-3).

Per tant, per a sant Francesc de Sales la vida cristiana mai no està exempta d'èxtasi i, tanmateix, l'èxtasi no és autèntic sense la vida. En efecte, la vida sense èxtasi corre el risc de reduir-se a una obediència opaca, a un Evangeli que ha oblidat la seva alegria. D'altra banda, l'èxtasi sense la vida s'exposa fàcilment a la il·lusió i a l'engany del Maligne. Les grans polaritats de la vida cristiana no es poden resoldre l'una en l'altra. En tot cas, una manté l'altra en la seva autenticitat. D'aquesta manera, la veritat no és així sense justícia; la satisfacció, sense responsabilitat; l'espontaneïtat, sense llei; i viceversa.

D'altra banda, pel que fa a la font profunda d'aquest èxtasi, ell la vincula sàviament a l'amor manifestat pel Fill encarnat. Si, d'una banda, és veritat que «l'amor és el primer acte i el principi de la nostra vida devota o espiritual pel qual vivim, sentim i ens movem» i, de l'altra, que «la nostra vida espiritual consisteix tota en els nostres moviments afectius», és clar que «un cor que no té afecte, no té amor», com també que «un cor que té amor, no pot estar sense moviment afectiu»[52]. Però la font d'aquest amor

51 S. Francesc de Sales, *Traité de l'amour de Dieu*, VII, 7, ed. Ravier – Devos, París 1969, 685.

52 *Ibíd.*, 684.

que atrau el cor és la vida de Jesucrist: «Res no urgeix i pressiona tant el cor del home com l'amor», i el cim d'aquesta urgència és que «Jesucrist va morir per nosaltres, ens ha donat la vida amb la seva mort. Nosaltres només vivim perquè Ell va morir; va morir per nosaltres, per a nosaltres i en nosaltres»[53].

És commovedora aquesta indicació que, més enllà d'una visió il·luminada i no evident de la relació entre Déu i l'home, manifesta l'estret vincle afectiu que unia el sant bisbe amb el Senyor Jesús. La veritat de l'èxtasi de la vida i de l'acció no és genèrica, sinó que es manifesta segons la forma de la caritat de Crist, que culmina a la creu. Aquest amor no anul·la l'existència, sinó que la fa brillar d'una manera extraordinària.

És per això que, amb una imatge molt bella, sant Francesc de Sales descrivia el Calvari com «la muntanya dels enamorats»[54]. Allí, i només allí, es comprèn que «no es possible tenir la vida sense l'amor, ni l'amor sense la mort del Redemptor; però, fora d'allà, tot és o mort eterna o amor etern, i tota la saviesa cristiana consisteix en elegir bé»[55]. D'aquesta manera pot tancar el seu *Tractat* remetent a la conclusió d'un discurs de sant Agustí sobre la caritat: «Què hi ha més fidel que l'amor? Fidel no a l'efímer sinó a l'etern. En efecte, ho suporta tot en la vida present, perquè creu tot el que fa referència a la vida futura, i suporta tot el que aquí li pertoca sobrevenir, perquè espera tot el que allà se li promet; amb raó mai no defalleix. Així, doncs, practiqueu l'amor i, meditant-lo santament, aporteu fruits de justícia. I qualsevol lloança que vosaltres hàgiu trobat més exuberant del que jo hagi pogut dir, que es mostri en els vostres costums»[56].

Això és el que ens deixa veure la vida del sant bisbe d'Annecy, i que se'ns lliura novament a cadascú. Que la celebració del quart centenari del seu naixement al cel ens ajudi a fer-ne devota memòria; i que, per la seva intercessió, el Senyor infongui amb abundància els dons de l'Esperit en el camí del sant Poble fidel de Déu.

Roma, Sant Joan del Laterà, 28 de desembre de 2022.

Francesc

53 *Ibíd.*, VII, 8, 687.688.
54 *Ibíd.*, XII, 13, 971.
55 *Ibíd*.
56 *Discursos*, 350, 3: *PL* 39, 1535.

Conferència Episcopal Tarraconense

Conferència Episcopal Tarraconense

Amb motiu de la nova edició del Missal en català

Els Delegats diocesans de Litúrgia demanen que amb motiu de l'entrada en vigor de la 3ª edició en català del Missal Romà el proper 1er. Diumenge d'Advent, tinguem present, ministres i fidels, que ha de significar una ocasió de reflexió i d'estudi sobre el sentit de la Litúrgia i de la seva manera de celebrar-la, no únicament dels preveres, dels diaques i dels equips de Litúrgia, sinó també de totes les comunitats parroquials i els grups cristians.

Caldrà advertir els fidels que, a més de diversos canvis, nous textos i altres modificacions, el nou Missal conté dos canvis en els textos recitats per l'assemblea dels fidels, un d'important al Credo i un de petit a la resposta a la invitació a pregar, a l'ofertori, que no deixen de ser significatius.

1.- Quan recitarem el Credo nicenoconstantinopolità, ja no es dirà més, com fins ara: "I en una sola Església, santa, catòlica i apostòlica", sinó que d'ara en endavant caldrà dir:

"I en l'Església, que és una, santa, catòlica i apostòlica."

No perdem l'oportunitat de valorar i explicar els quatre atributs de l'ésser sagrat de l'Església (podeu mirar el *Catecisme de l'Església Catòlica* nn. 811-870).

2.- La segona és un petit canvi per millorar la redacció catalana de la resposta dels fidels al *"Pregueu germans…"*, on ja no direm: "i també per al nostre bé i de tota la seva santa Església", sinó que d'ara endavant més correctament haurem de dir:

"… i també per al nostre bé i el de tota la seva santa Església."

L'Eucaristia sempre se celebra per al bé dels qui estan en aquell moment reunits pregant, però també per al bé de tota l'Església santa "estesa d'Orient a Occident", segons la famosa expressió de St. Fructuós de Tarragona.

Assemblea general de Càritas Catalunya a Tarragona

El Centre Tarraconense El Seminari ha acollit, aquest dimecres dia 30 de novembre, l'assemblea general de Càritas Catalunya, a la qual han assistit els equips directius de les deu Càritas Diocesanes amb seu a Catalunya. La reunió ha començat amb una meditació i una pregària de sant Vicenç de Paül, patró de les institucions de caritat, i s'ha convidat a treballar partint d'una mirada i una acció realistes i amoroses.

L'arquebisbe Joan ha donat la benvinguda als membres de l'assemblea i ha explicat els orígens de l'Església de Tarragona. Amb el martiri dels sants Fructuós, Auguri i Eulogi i la probable estada i predicació de sant Pau a Tarragona, Mons. Planellas ha destacat que «l'Església de Tarragona és una Església apostòlica».

Per altra banda, ha encoratjat els participants a «no cansar-se mai de posar-nos al costat de les persones més necessitades». Així mateix, ha assegurat que «ho hem de fer per mandat de Crist mateix, amb humilitat i sent generosos». El Sr. Arquebisbe ha recordat, també, la recent aprovació unànime dels estatuts de Càritas Espanyola per part dels bisbes de la Conferència Episcopal Espanyola. «La mateixa comunió que hi ha d'haver amb el cos de Jesús ha de ser-hi amb els germans», ha conclòs Mons. Planellas.

La reunió ha comptat també amb la participació del bisbe auxiliar de Barcelona, Mons. Javier Vilanova, per delegació del cardenal Omella, bisbe delegat de Càritas Catalunya. El bisbe Javier ha recordat que la nostra missió «és tot per amor a Crist» i que «la comunió que vivim amb el Crist ens dona força, així com la comunió que sentim entre nosaltres». En aquest sentit, ha expressat que «l'amor a Crist es concreta en iniciatives com les que desenvolupa Càritas».

Salvador Grané, director de Càritas diocesana de Tarragona, ha fet referència al model de treball per comissions que s'ha implementat en els darrers anys a Càritas Catalunya, i ha destacat que «ens estimula a la implicació i al sentiment de pertinença a l'entitat». Per altra banda, ha parlat de la situació d'emergència social latent que viu la nostra societat i que «castiga doblement les persones més desafavorides». «Ens hem de preparar per afrontar-la i acompanyar les persones en la seva integritat», ha afirmat.

Francesc Roig, president de Càritas Catalunya, ha volgut posar de manifest que «el relleu a les nostres Càritas continua vigent», i ha assenyalat les noves incorporacions que avui han participat per primera vegada en l'assemblea.

Abans de l'aprovació de l'acta de la darrera reunió, s'han fet dues intervencions telemàtiques, una de Miriam Feu, del Grup de treball d'anàlisi social de Càritas Catalunya, per explicar les novetats del proper informe Einsfoessa Catalunya. I una altra d'Itziar Bravo, que ha explicat detalladament la Campanya de Nadal i la Campanya de targetes alimentàries "Jo com tu".

A continuació, Francesc Roig ha explicat i compartit diferents informacions que atenyen a Càritas i a la seva tasca, reunions amb l'administració, la presència i el treball als òrgans de Cáritas Española i altres activitats desenvolupades durant aquests mesos. L'administrador de Càritas Catalunya ha ofert informació dels comptes de Càritas que han portat a un diàleg entre les diferents Càritas diocesanes, s'ha fet un seguiment del pressupost així com de les previsions econòmiques. També ha intervingut en el plenari Ferran Casamitjana, que ha desplegat l'Informe del Comitè Ètic i l'ha seguit en la seva exposició Agustí Adell amb informació del nou model de distribució d'aliments a partir de la noves disposicions desplegades per la Unió Europea. També s'ha fet la proposta per la seva aprovació del Calendari de reunions de Càritas Catalunya pel proper any 2023. Fran Quirós ha apuntat unes primeres propostes per ser treballades en l'àmbit del desenvolupament de les persones en les Càritas Diocesanes.

Per acabar la reunió el bisbe Vilanova ha valorat molt positivament la tasca que s'ha fet al llarg del matí, des d'un sentit de treball comú entre tots els assistents. La pregària de l'avemaria per part de tots ha donat per acabada la reunió i després s'ha compartit el dinar.

El Col·legi de Consultors de Tortosa elegeix Mn. Josep Lluís Arín com a administrador Diocesà

Avui dilluns, 12 de desembre, a primera hora de la tarda, a la Cúria Diocesana de Tortosa, el Col·legi de Consultors de Tortosa ha elegit Mn. Josep Lluís Arín Roig com a Administrador Diocesà. El Col·legi de Consultors el formen nou sacerdots designats legítimament pel bisbe i presidits pel Consultor de més edat en ordenació sacerdotal. Mn. Arín ha estat escollit en primera votació, ha acceptat l'elecció i ha assumit el càrrec, emetent la professió de fe davant el Col·legi de Consultors.

Amb la presa de possessió de Mons. Enric Benavent com a arquebisbe de València el dissabte 10 de desembre, la diòcesi de Tortosa resta amb "seu vacant". La Seu episcopal de Tortosa serà vacant, desocupada i no hi haurà bisbe propi. A partir d'avui, però, compta amb un administrador diocesà. El gran criteri d'actuació per l'Administrador Diocesà és que "mentre la Seu és vacant, res no s'ha d'innovar" (CIC 428), no es pot innovar-canviar el rumb de la vida i acció pastoral, però sí s'han de mantenir i activar tots els objectius pastorals legítimament marcats a la Diòcesi. L'Administrador Diocesà no pot realitzar cap acte que pugui causar un perjudici a la Diòcesi i cessa el seu càrrec quan el nou bisbe pren possessió de la Diòcesi.

Mn. Josep Lluís Arín i Roig va néixer l'1 de juliol de 1949. Va ser ordenat prevere a la Catedral de Tortosa el 17 de juny de 1973. És llicenciat en Sagrada Escriptura pel Pontifici Institut Bíblic de Roma (juny 1981) i ha ocupat els següents càrrecs: Vicari General i Moderador de la Cúria, Canonge Lectoral de la Catedral de Tortosa, Degà del Capítol Catedral, Membre del Consell Episcopal i dels Consells de Presbiteri i de Pastoral, Membre del Col·legi de Consultors, Professor del Seminari i de l'ISCRD "Sant Agustí" (Institut Superior de Ciències Religioses a Distància), Rector de la Parròquia Sant Crist del Sagrari de la Catedral de Tortosa, Consiliari del Patronat Escolar Obrer "Sagrada Família" i Consiliari de l'Espai Patronat.

Conferència Episcopal Espanyola

Conferència Episcopal Espanyola

Nota de la 120 Asamblea Plenaria

Los obispos españoles han celebrado su 120ª Asamblea Plenaria en la sede de la Conferencia Episcopal Española (CEE) del 21 al 25 de noviembre de 2022. El nuevo Secretario general, Mons. Francisco César García Magán, ha informado en rueda de prensa, el viernes 25 de noviembre, de los trabajos que se han realizado en este encuentro. El vicesecretario para asuntos económicos, Fernando Giménez Barriocanal, ha presentado el presupuesto del Fondo Común Interdiocesano y los presupuesto de la CEE para 2023.

La Asamblea Plenaria ha elegido al Secretario general de la CEE para el quinquenio 2023-2027. El martes por la tarde se reunía la Comisión Permanente a la que corresponde, según los estatutos, proponer los candidatos. Los nombres propuestos fueron: Mons. Francisco César García Magán, Mons. Arturo P. Ros Murgadas, y Fernando Giménez Barriocanal.

Al día siguiente, por la mañana, la Plenaria elegía a Mons. Francisco César García Magán como secretario general, con 40 votos en primera votación. Fernando Giménez contó con 14 votos y Mons. Arturo P. Ros, con 12. Se suman, además, otros 5 votos en blanco.

Sustituye en el cargo a Mons. Luis Argüello García que ha presentado su renuncia tras ser nombrado, el pasado mes de junio, arzobispo de Valladolid.

Nuevos miembros de la Plenaria y obispos invitados de otras Conferencias Episcopales

Han participado en la Asamblea por primera vez Mons. Vicente Rebollo, obispo de Tarazona, y Mons. Ernesto Jesús Brotóns, obispo de Plasencia. Mons. Rebollo se ha incorporado a la Subcomisión Episcopal para el

Patrimonio cultural, dentro de la Comisión Episcopal para la Educación y Cultura. Mons. Brotóns va a formar parte de la Comisión Episcopal para la Pastoral social y Promoción humana.

Mons. Luis Argüello seguirá en la Comisión Permanente como arzobispo de Valladolid. Además, va a ser miembro del nuevo Consejo de Estudios y Proyectos de la CEE y del Servicio de Pastoral Vocacional, que también se ha puesto en marcha recientemente.

Han estado estos días en la Plenaria como invitados el arzobispo emérito de Oristano, Mons. Ignazio Sanna, en representación de la Conferencia Episcopal Italiana; el obispo de Gibraltar, Mons. Carmel Zammit; y el administrador apostólico de Tánger, Fray Emilio Rocha Grandez, OFM, representando a la Conferencia Episcopal Regional del Norte de África (CERNA).

Sesión inaugural

A las 11.00 horas del lunes 21 de noviembre comenzaba la sesión inaugural con el discurso del presidente, cardenal Juan José Omella. Sus primeras palabras fueron para agradecer el trabajo de Mons. Luis Argüello.

El presidente de la CEE articuló su discurso en tres partes. Comenzó haciendo una breve mirada a la situación actual marcada por las consecuencias de la pandemia, las guerras y la inestabilidad social, económica y política. Ante esta realidad, hizo una llamada a trabajar sin fisuras por el bien común. Después, planteó algunos retos urgentes como recuperar el valor de la familia; acompañar y apoyar con acciones al que sufre; y cuidar y fortalecer a los niños, adolescentes y jóvenes. En este último punto, se detuvo a valorar las implicaciones de la nueva ley del aborto y la denominada “Ley Trans”. El cardenal Omella dedicó la tercera parte del discurso a detallar qué puede aportar la Iglesia en la situación actual.

A continuación, intervino el nuncio apostólico en España, Mons. Bernardito C. Auza, que también tuvo “una palabra de vivo agradecimiento” para el Secretario general saliente. La familia; los seminarios y las vocaciones; y la protección de menores y personas vulnerables y la prevención de abusos son los tres temas que abordó en su saludo a la Plenaria.

Protocolo marco de prevención y actuación en caso de abuso y Líneas Guía para la actuación en casos de abusos sexuales contra menores

El responsable del Servicio de Coordinación de las Oficinas de Protección de menores, Jesús Rodríguez Torrente, ha presentado a la Plenaria el borrador de un Protocolo marco de prevención y actuación en caso de abuso. Este Servicio ha trabajado durante los últimos meses en la redacción de este documento en colaboración y comunicación con las distintas Oficinas de Protección de menores de las diócesis, así como las Oficinas de CONFER.

Los obispos han aprobado este Protocolo y, de forma suplementaria, **Líneas Guía** para la actuación en casos de abusos sexuales contra menores que se aplicaría de manera conjunta en todas la diócesis.

Documentos aprobados por la Asamblea Plenaria

La Asamblea Plenaria ha aprobado el documento "Persona, familia y sociedad" que analiza la situación actual de la sociedad española. Los obispos han incorporado algunas aportaciones al texto que se introducirán antes de su presentación.

También se presentará tras su edición el Nuevo catecismo para adultos "Buscad al Señor" que tiene ya el visto bueno de la Plenaria. La Comisión Episcopal para la Evangelización, Catequesis y Catecumenado ha elaborado este nuevo catecismo enfocado al catecumenado y la reiniciacion cristiana de adultos. Con su publicación, la CEE completa la edición de sus documentos de la fe.

Esta misma Comisión ha trabajado, junto con la de Liturgia, en las "Orientaciones sobre los Ministerios Instituidos: Lector, Acólito y Catequista", también aprobadas. Este documento responde a la promulgación del papa Francisco del *Motu Proprio Spiritus Domini*, de 11 de enero de 2021, sobre el acceso de las mujeres a los ministerios instituidos, y del *Motu Proprio Antiquum ministerium*, de 10 de mayo de 2021, por la que se instituye el ministerio de los catequistas. Estas Orientaciones recogen una reflexión conjunta sobre la aplicación de ambas cartas en la Iglesia en España, ya que el primer borrador recogía las aportaciones de las diócesis tras una consulta que realizaron ambas Comisiones. Después se han introducido

las indicaciones de los obispos en la Plenaria de abril y en las reuniones de la Comisión Permanente de junio y septiembre.

También se ha aprobado la traducción al euskera del Misal de la Virgen y del Leccionario de la Virgen que ha presentado la Comisión Episcopal para la Liturgia. La aprobación de estos textos forma parte del proceso de renovación de los distintos rituales tanto en español como en las distintas lenguas cooficiales.

Aprobación del sistema de Compliance para la Conferencia Episcopal Española

La Asamblea Plenaria también ha aprobado el sistema de *Compliance* para la Conferencia Episcopal Española. Se trata de un manual de cumplimiento normativo y buenas prácticas adaptado a la la naturaleza e identidad de la CEE. Este sistema de cumplimiento normativo penal ha sido elaborado por el Bufete Rich y Asociados, bajo la supervisión del Consejo Episcopal para los Asuntos Jurídicos.

Informaciones de las Comisiones Episcopales

El director del secretariado de la Comisión Episcopal para los Laicos, Familia y Vida, Luis Manuel Romero, ha expuesto la propuesta de esta Comisión para trabajar sobre el Primer Anuncio. Un trabajo con el que se quiere dar continuidad al actual proceso sinodal y al post-congreso de laicos “Pueblo de Dios en Salida”, celebrado en marzo de 2020. Además, se quiere ofrecer como un servicio al laicado, tanto al apostolado seglar, movimientos y asociaciones, como a los grupos sinodales que se han creado para trabajar en la fase diocesana del Sínodo.

El presidente de la Comisión Episcopal para el Clero y Seminarios, Mons. Joan Enric Vives, ha sido el encargado de llevar a la Plenaria las modificaciones de las normas sobre el Diaconado Permanente. También ha informado sobre la próxima visita pastoral a los seminarios mayores de España.

También ha intervenido en la Plenaria el presidente de la Comisión Episcopal para la Educación y Cultura, Mons. Alfonso Carrasco, para explicar la situación actual de la educación católica. Y el presidente de la Comisión Episcopal para la Vida Consagrada, Mons. Luis Ángel de las Heras, para

informar sobre el acompañamiento a la vida consagrada en España por parte de los obispos y del secretariado de esta Comisión.

Las Comisiones Episcopales para el Clero y Seminarios; para la Vida Consagrada; para las Misiones y Cooperación con las Iglesias; y para los Laicos, Familia y Vida han señalado unas propuestas de trabajo para el servicio de Pastoral Vocacional, tras su aprobación en la Plenaria de abril. Este nuevo proyecto nace con el objetivo de promover en la Iglesia en España una cultura vocacional que ayude a niños, jóvenes y adultos a plantearse su vocación. Así, asume el encargo de organizar la Jornada Mundial de Oración por las Vocaciones. Además, tiene en su horizonte la preparación de un Congreso Nacional de Vocaciones, con el que sensibilizar a toda la Iglesia y la sociedad sobre la vida como vocación.

Otros del tema del orden del día

Los obispos españoles han conocido estos días cómo avanzan los preparativos de la Jornada Mundial de la Juventud que acogerá Lisboa del 1 al 6 de agosto de 2023, con la intervención de Mons. Américo Aguiar, presidente de la Fundación JMJ Lisboa 2023. La Subcomisión Episcopal para la Juventud y la Infancia ya está también trabajando con el Comité de Organización Local de Lisboa y con la Conferencia Episcopal Portuguesa.

Los obispos también han dialogado sobre el desarrollo del Sínodo de los Obispos, que comienza su fase continental. Y han recibido información sobre el Instituto Español de Misiones Extranjeras (IEME); el Tribunal de la Rota; y Ábside (TRECE y COPE). Las Comisiones Episcopales, como es habitual, han presentado a la Plenaria sus actividades y trabajos. También se han tratado distintos temas de seguimiento.

Sobre el tema de Asociaciones nacionales, se ha aprobado la modificación de los estatutos de Manos Unidas y de Cáritas Española. Además, han aprobado los estatutos de Adoración Nocturna Española (ANE); de la Fundación socio-sanitaria “Hospitalarias”; de la Fundación educativa “Teresa Guash”; de la Fundación educativa “Amor de Dios; y de Fundación educativa “Ana María Janer”.

Constitución del Fondo Común Interdiocesano y Presupuestos de la CEE para 2023

En el área económica, como es habitual en la Plenaria de noviembre, se han aprobado los balances y liquidación presupuestaria del año 2021 del Fondo Común Interdiocesano, de la Conferencia Episcopal Española y de los órganos que de ella dependen.

Se han aprobado también dos cuestiones que se detallan a continuación:

- La constitución y distribución, el presupuesto, del Fondo Común Interdiocesano para el año 2023. Es el sistema que distribuye la asignación tributaria a las diócesis españolas y a otras realidades eclesiales.
- Los presupuestos para el año 2023 de la Conferencia Episcopal Española y de los organismos que de ella dependen.

A. Presupuesto del Fondo Común Interdiocesano para 2023

El Fondo Común Interdiocesano es el instrumento a través del cual se canaliza la distribución de la asignación tributaria a las diócesis españolas y otras realidades eclesiales.

La Asamblea Plenaria de noviembre de 2022 ha aprobado la Constitución y reparto del Fondo Común Interdiocesano para 2023 en los siguientes términos.

Constitución del fondo (Recursos o ingresos)

El Fondo Común Interdiocesano se constituye con la partida correspondiente a la Asignación tributaria.

El importe por recibir efectivamente de la Asignación tributaria en 2023 es la suma de:

- El pago a cuenta para 2023. Está previsto en un 70% del importe de la última liquidación definitiva, es decir, 70% de 297.680.215 € (IRPF 2020); total 208.376.150 €.
- La liquidación del resultado de la campaña de asignación correspondiente al IRPF 2021, campaña 2022.

De acuerdo con el mecanismo establecido de comunicación del resultado de la asignación, a la fecha de hacer el presupuesto no se dispone del dato de la campaña de renta del 2022, por lo que se procede realizar una estimación.

Se ha establecido como cantidad objetivo algo más de 309 millones de euros, lo que representa un 4,9% de incremento con respecto al presupuesto inicial del año anterior y un 4% más en relación con el resultado definitivo del IRPF 2020, campaña 2021.

La Asamblea Plenaria ha aprobado que en el caso de que la partida definitiva sufra importantes modificaciones, el Consejo de Economía pueda proponer a la Asamblea Plenaria de Abril de 2023 los ajustes oportunos.

INGRESOS

Nº CONCEPTO	AÑO 2023	AÑO 2022
2.- FONDO COMÚN INTERDIOCESANO		
Asignación Tributaria	309.587.424	295.094.850
TOTAL INGRESOS ORDINARIOS	309.587.424	295.094.850

Distribución del Fondo (empleos o gastos)

La distribución del Fondo Común Interdiocesano se realiza en dos bloques: unas partidas las ejecuta y distribuye la Conferencia Episcopal a sus finalidades respectivas; el resto son remitidas a las diócesis por distintos conceptos que miden las necesidades de fondos de las mismas. Este envío no constituye una aplicación directa de fondos sino un método para evaluar necesidades. Las cantidades que recibe cada diócesis se integran en su presupuesto diocesano para financiar el conjunto de necesidades.

- ***Envío a las diócesis***. Las diócesis perciben fondos teniendo en cuenta los siguientes factores:

a. Una cantidad lineal. Para atender gastos mínimos y beneficiar así a las diócesis más pequeñas

b. Módulos en función de los sacerdotes. Unos módulos calculados en función del número de sacerdotes de cada diócesis y su dependencia total o parcial del presupuesto diocesano.

c. Módulos de atención pastoral. Se trata de módulos que tienen en cuenta el número de templos, la extensión de las diócesis, los habitantes y el tamaño medio de la parroquia.

d. Seminarios. Se trata de un reparto establecido por la Comisión Episcopal de Seminarios en función de la existencia de centros de estudios, bibliotecas, pastoral vocacional, número de seminaristas, etc.

e. *Aportación a la actividad caritativa (Caritas)*. Esta aportación, que con motivo de la crisis de 2009 se aprobó con carácter extraordinario, se ha aprobado consolidarla como una cantidad permanente de aplicación a la actividad caritativa que cada diócesis empleará con esa finalidad. Por ello, este es el primer ejercicio en el que esta partida se presenta integrada mediante un módulo específico para esta necesidad en la cantidad enviada a las Diócesis.

- ***Seguridad Social del Clero***. Importe de las cotizaciones pagadas a la Seguridad Social por el conjunto de clérigos diócesis. Todos los clérigos diocesanos cotizan por el salario mínimo interprofesional, de acuerdo con el Real Decreto 2398/1977, de 27 de agosto de incorporación del Clero diocesano a la Seguridad Social. La Conferencia Episcopal realiza el pago centralizado de manera trimestral.
- ***Retribuciones Señores Obispos***. Cantidad total empleada en la retribución de todos los Obispos de España. Se realiza una estimación del total del número de Obispos.
- ***Ayuda a proyectos de rehabilitación y construcción de templos***. Se trata de una ayuda compensatoria a las entidades de la Iglesia por la pérdida de la exención de IVA en la construcción de templos. La Conferencia solicita todos los proyectos de ejecución de obra y concede el importe correspondiente al 50% del IVA de las nuevas construcciones y el 25% de las rehabilitaciones.
- ***Centros de formación***. Total de ayudas a distintas instituciones de formación como las Facultades eclesiásticas, UPSA, Colegio Español de Roma, Centro Montserrat en Roma y Casa de Santiago en Jerusalén.
- ***Actividades pastorales nacionales***. Se trata de una partida para cubrir distintos proyectos aprobados por la Asamblea Plenaria en cada año.
- ***Campañas de Financiación de la Iglesia***. Importe para invertir en las campañas de la asignación tributaria y día de la Iglesia diocesana.
- ***Funcionamiento de la Conferencia Episcopal***. Aportación al presupuesto de mantenimiento de la estructura de la Conferencia Episcopal.

- ***Actividades pastorales en el extranjero***. Incluye la aportación al Fondo Nueva Evangelización y las ayudas a las Conferencias Episcopales del Tercer Mundo.
- ***Conferencia de religiosos***. Aportación a los fines generales de la CONFER.
- ***Insularidad***. Ayuda para compensar gastos específicos de transporte de las diócesis con insularidad.
- ***Instituciones Santa Sede***. Aportación a la Santa Sede (Óbolo de San Pedro) y al mantenimiento del Tribunal de la Rota.
- ***Fondo de ayuda a la vida contemplativa***. Se trata una partida destinada a ayudas puntuales a religiosas contemplativas.
- ***Plan de trasparencia***. Esta partida sirve para atender a los distintos programas del Plan de Trasparencia aprobado por la Conferencia Episcopal, como la oficina de trasparencia, el desarrollo y difusión de la memoria de actividades, etc.
- ***Ordinariato de las Iglesias Orientales***. Esta partida sirve para cubrir las necesidades pastorales específicas del nuevo ordinariato creado por el Santo Padre.

GASTOS

Nº CONCEPTO	AÑO 2023	AÑO 2022
1.- ACCIONES PASTORALES Y ASISTENCIALES		
Envío a las Diócesis para su Sostenimiento	254.975.558	236.805.685
Seguridad Social del Clero y prestaciones sociales	26.170.749	25.149.755
Retribución Obispos	2.575.280	2.477.000
Ayuda a proyectos de rehabilitación y Construcción de Templos (compensación de IVA)	4.391.712	4.222.800
Centros de Formación (Facultades Eclesiásticas, UPSA, Centros de estudios en Roma y Jerusalén)	5.726.868	5.506.603
Actividades Pastorales Nacionales	1.772.670	1.772.670
Aportación especial a la acción caritativa*		6.724.809
Campaña de Financiación	5.270.054	5.067.360
Conferencia Episcopal	2.938.974	2.825.937
Actividades Pastorales en el Extranjero	1.405.832	1.351.762
Conferencia de Religiosos	1.180.432	1.135.031
Ayuda Diócesis Insulares	583.681	561.231
Instituciones Santa Sede	1.609.282	547.386
Fondo ayuda vida contemplativa	250.482	240.848
Plan de Transparencia	527.850	527.850
Ordinariato Iglesias Orientales	208.000	178.123
TOTAL GASTOS ORDINARIOS	309.587.424	295.094.850

** Esta partida, dotada en 2023 con 7 millones de euros, se incluye dentro del envío a las diócesis, haciendo constar su especial afectación para CARITAS u otra actividad caritativa concreta.*

Presupuesto de la Conferencia Episcopal Española para 2023

El presupuesto de la Conferencia Episcopal Española se presenta equilibrado en gastos e ingresos. Las partidas de Actividades Pastorales se incrementan muy ligeramente. La partida de Gastos de Personal se incrementa para atender a lo establecido en la regulación laboral y a las necesidades pastorales de la Conferencia. Los gastos de conservación y suministros, se incrementan para adaptarse a lo realmente realizado en ejercicios anteriores y teniendo en cuenta la elevación del IPC durante los últimos meses.

El detalle, conforme al modelo normalizado para las instituciones diocesanas, es el siguiente:

INGRESOS

1.- APORTACION DE LOS FIELES.

Con carácter general, la Conferencia Episcopal no es destinataria de fondos de aportaciones de fieles. Cuando alguien solicita dar un donativo, se reorienta a la Diócesis correspondiente. No obstante, este capítulo recoge alguna ayuda puntual

2.- ASIGNACION TRIBUTARIA.

Se trata de la cantidad prevista en el Fondo Común Interdiocesano para la financiación parcial de las actividades de la Conferencia.

3.- INGRESOS DEL PATRIMONIO.

Figuran en este apartado:

- Los alquileres devengados correspondientes a las propiedades de la Conferencia Episcopal. Se han adaptado a la realidad de la situación actual.
- Los ingresos financieros procedentes de algunos fondos propios de la Conferencia que están invertidos en depósitos a plazo e instrumentos de renta fija de máxima seguridad. Se prevé un ligero incremento de los mismos por la subida de los tipos de interés.
- Actividades económicas: Se trata fundamentalmente de la aportación de las editoriales de la Conferencia Episcopal (EDICE, BAC y Libros Litúrgicos), la revista Ecclesia, la gestión de derechos de autor, así como las tasas de expedición de títulos de idoneidad.

4.- OTROS INGRESOS CORRIENTES

Esta partida computa aportaciones de alguna institución religiosa, así como ingresos varios de gestión no encasillables en los otros grupos.

INGRESOS

Nº CONCEPTO	AÑO 2023	AÑO 2022
1.- APORTACIÓN DE FIELES		
Otros Ingresos de Fieles	15.000,00	15.000,00
2.- ASIGNACIÓN FONDO COMÚN		
FCI	2.938.974,00	2.826.482,00
3.- INGRESO DE PATRIMONIO Y OTRAS ACTIVIDADES		
Alquileres Inmuebles	1.250.000,00	1.178.750,00
Financieros	6.000,00	5.000,00
Actividades Económicas	1.075.000,00	1.011.000,00
4.- OTROS INGRESOS CORRIENTES		
Ingresos de Servicios	115.500,00	115.000,00
TOTAL INGRESOS ORDINARIOS	5.400.474,00	5.151.232,00

GASTOS

1.- ACCIONES PASTORALES

Figuran aquí los presupuestos que se destinan para las distintas actividades realizadas por la Comisiones Episcopales, así como las aportaciones realizadas a algunos organismos Internacionales de la Iglesia (COMECE, CC.EE, Comisión Internacional de Migraciones y Casa de la Biblia). Por último figuran también las aportaciones a las instituciones de "Acción Católica" y "Justicia y Paz".

2.- RETRIBUCION DEL CLERO

Se contemplan el total de retribuciones del clero que colabora de manera permanente o puntual en las actividades ordinarias de la Conferencia. Sus retribuciones permanecieron congeladas durante varios años, en el próximo ejercicio se incrementarán ligeramente.

3. RETRIBUCIONES DEL PERSONAL SEGLAR

Se incluye en este apartado el total de retribuciones satisfechas a los trabajadores seglares de la Conferencia Episcopal, así como las colaboraciones satisfechas por trabajos puntuales. Las retribuciones del personal

laboral están referenciadas al Convenio de Oficinas y despachos, con algunas adaptaciones.

4.- CONSERVACION DE EDIFICIOS Y FUNCIONAMIENTO

Incluye el importe satisfecho por el resto de conceptos: reparaciones, mantenimiento, material de oficina, suministros, etc.

GASTOS

Nº CONCEPTO	AÑO 2023	AÑO 2022
1.- ACCIONES PASTORALES Y ASISTENCIALES		
Actividades Pastorales	616.500,00	604.000,00
Ayuda a la Iglesia Universal	277.200,00	264.000,00
Otras Entregas a Instituciones Diocesanas	137.840,00	136.000,00
2.- RETRIBUCIÓN DEL CLERO		
Sueldos Sacerdotales y Religiosos	700.000,00	690.000,00
Seguridad Social religiosos y Otras Prestaciones Sociales	19.500,00	19.200,00
3.- RETRIBUCIÓN DEL PERSONAL SEGLAR		
Salarios y retribuciones colaboradores	1.984.714,00	1.866.300,00
Seguridad Social	498.750,00	475.000,00
4.- CONSERVACIÓN DE EDIFICIOS Y GASTOS DE FUNCIONAMIENTO	1.165.970,00	1.096.732,00
TOTAL GASTOS ORDINARIOS	5.400.474,00	5.151.232,00

NOTA SOBRE LA ORDENACIÓN ACADÉMICA DE LA CLASE DE RELIGIÓN CATÓLICA

Con la publicación de la ordenación académica de las Comunidades Autónomas se completa la regulación de las enseñanzas de religión. En este momento parece oportuno expresar una valoración desde la Comisión Episcopal con respecto a todo este proceso.

En cuanto a lo regulado en la LOMLOE por el Ministerio de Educación y Formación Profesional, en el ámbito de sus competencias, esta Comisión expresaba en anteriores notas que "nos hubiera gustado que la propuesta de la Conferencia Episcopal realizó al Ministerio de Educación en julio de 2020 hubiera encontrado acogida en los planteamientos legislativos y que se hubiese logrado un mejor acomodo de la clase de Religión en el sistema educativo". Y concluía: "El texto finalmente aprobado mantiene la situación ya conocida que no es del todo satisfactoria para nosotros" (Nota de la Comisión Episcopal para la Educación y Cultura del 4 de noviembre 2021).

En lo referente al horario para el área/materia de Religión Católica definido en los reales decretos por los que se establecen la ordenación y las enseñanzas mínimas de cada una de las etapas educativas, la nota citada lamentaba que se había "perdido la oportunidad de mantener al menos el horario mínimo de la LOE, ley a la que la LOMLOE da continuidad". Y se manifestaba la sorpresa porque "se limite al mínimo la carga lectiva en un ámbito tan decisivo para la educación de la persona como es la ERE".

Una vez ejercidas las competencias del Ministerio, ya valoradas en la nota citada, correspondía a las Comunidades Autónomas completar los decretos de currículo y ordenación académica de las diversas etapas del sistema educativo. La Comisión ya se manifestó en su momento "solicitando a las respectivas Administraciones educativas una ampliación razonable del horario del área/materia de Religión, sin reducirlo a lo establecido por el Ministerio en el ámbito de sus competencias".

En este momento, una vez que la mayoría de las Comunidades Autónomas han publicado sus decretos definiendo la consideración del área/materia de Religión Católica y su horario, esta Comisión quiere completar su valoración comentando la ordenación académica de la Religión en las diferentes realidades autonómicas:

Las Administraciones educativas han regulado con diferentes criterios y, por tanto, con diferente resultado el horario de Religión en educación obligatoria:

- Algunas Comunidades Autónomas han mantenido el horario mínimo establecido por el Ministerio de una hora semanal.

  En algunos casos esto supone mantener el horario que ya existía, e incluso un incremento respecto a la anterior regulación, que ahora se completaría con algunos minutos más de clase (Aragón, Asturias, Baleares, País Vasco, Valencia); en Galicia se ha reducido el horario en el único curso donde éste superaba la hora semanal. En otras Comunidades Autónomas, establecer el mínimo fijado por el Ministerio de una hora semanal ha supuesto un descenso significativo respecto al horario que tenía el área/materia de Religión (Canarias, Cantabria, Cataluña, La Rioja, Navarra)

- Otras Comunidades Autónomas han incrementado el horario mínimo establecido por el Ministerio, regulando una hora y media o incluso dos horas semanales de Religión en algunos cursos de la enseñanza básica.

  Así, mantienen los horarios que ya tenía el área/materia de Religión (Andalucía, Castilla y León, Madrid, Murcia); valoramos positivamente la regulación de las enseñanzas de religión en el articulado de los decretos y no en disposiciones adicionales. En otros casos, pese a la reducción de horario en algún curso, se ha mantenido el incremento sobre la hora semanal que ya existía en otros cursos (Castilla – La Mancha, Extremadura)

Como se ve por los datos aportados, el panorama de cómo ha quedado el horario de la asignatura de Religión en el conjunto de las Administraciones educativas es muy diverso y pide una consideración específica para cada territorio. Por nuestra parte, valoramos el reconocimiento por parte de algunas Administraciones educativas de la necesidad de dotar a la asignatura de Religión de un horario suficiente; nos parece un signo de que sigue siendo posible una mejor consideración académica de la clase de Religión. Por otro lado lamentamos que en muchos casos no se haya aprovechado esta regulación para dotar al área/materia de Religión católica de un horario más amplio que permita contribuir con sus saberes básicos al Perfil de salida, y en particular la falta de consideración de la asignatura que implica el descenso significativo de horario en algunas Comunidades Autónomas. Se ha perdido, en estos casos, una oportunidad para una me-

jor consideración académica de la clase de Religión, un ámbito educativo imprescindible para que la educación escolar alcance sus fines propios.

Es importante en segundo lugar valorar la regulación que se ha hecho de la atención educativa que tiene que ofrecerse a los alumnos que no escogen la clase de Religión. Lamentamos la desaparición de una alternativa que sostiene el principio de no discriminación e igualdad del alumnado. Mantenemos la convicción de que es posible comprender el lugar de la enseñanza religiosa escolar en la formación integral de la persona, de modo que pueda superarse en el sistema educativo la dicotomía entre Religión y asignatura "espejo".

A pesar de la desaparición de la alternativa en la LOMLOE, como ya ocurriera en la LOE, los Decretos de enseñanzas mínimas exigen, para el alumnado que no elige Religión, una atención educativa programada por los centros como parte de su proyecto educativo; no es pues un simple retorno a la LOE. Algunas Comunidades Autónomas han regulado, con mayor o menor precisión, esta atención educativa. Otras, en cambio, no han dotado de un marco normativo para esta atención educativa que la ley pide, explícitamente, que se programe en los centros educativos.

Valoramos positivamente que algunas Administraciones educativas hayan establecido esta atención educativa mediante proyectos que deben formar parte de la programación general anual de los centros, con la debida información a las familias de su contenido y desarrollo. Entendemos que estas medidas de atención educativa contribuyen también al Perfil de salida del alumnado, lo que permitirá encontrar espacios de colaboración y de trabajo conjunto con Religión y con otras áreas y materias.

Genera preocupación la etapa de Bachillerato en aquellas Comunidades Autónomas en las que se penaliza al alumnado que elige la materia de Religión, que ve incrementada su carga lectiva semanal y que podría encontrarse así en condiciones de discriminación. En tal caso, sería necesaria la defensa jurídica del derecho de estos alumnos. Una situación semejante podría darse también en aquellos centros que permitirían –por vía de los horarios u otra– que quienes no eligen la asignatura de Religión tengan de hecho una hora libre o una hora más de estudio.

En definitiva, se aprecia una mejora en la percepción de algunas Administraciones educativas sobre la aportación significativa de la ERE en la formación integral del alumnado. Y también se aprecian mejoras en el tratamiento escolar del alumnado que no elige enseñanzas de la Religión,

aunque sigue existiendo el riesgo –en algunos casos, la realidad– de una posible discriminación ilegal de los alumnos y alumnas que eligen el área/materia de Religión. Es necesario continuar en el trabajo de explicación y divulgación a las familias, la comunidad educativa y toda la sociedad, de la importancia de este ámbito educativo, que debe reflejar la pluralidad del alumnado, en el conjunto del currículo escolar.

Comisión Episcopal para la Educación y Cultura

Diciembre 2022

CALENDARIO DE JORNADAS Y COLECTAS EN ESPAÑA

Aprobado en la LXXVI Asamblea Plenaria del episcopado español celebrada del 23 al 27 de abril de 2001

– **1 de enero de 2023** (solemnidad de Santa María, Madre de Dios): JORNADA POR LA PAZ (mundial y pontificia). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.

– **6 de enero de 2023** (solemnidad de la Epifanía del Señor): COLECTA DEL CATEQUISTA NATIVO (pontificia: Congregación para la Evangelización de los Pueblos) y COLECTA DEL IEME (de la CEE, optativa). Celebración de la liturgia del día, monición justificativa de la colecta y colecta.

– **15 de enero de 2023** (segundo domingo del tiempo ordinario): JORNADA Y COLECTA DE LA INFANCIA MISIONERA (mundial y pontificia: OMP). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal y colecta.

– **18-25 de enero de 2023** OCTAVARIO DE ORACIÓN POR LA UNIDAD DE LOS CRISTIANOS (mundial y pontificia). El domingo que cae dentro del octavario se puede celebrar la misa con el formulario «Por la unidad de los cristianos» (cf. OGMR, 373) con las lecturas del domingo.

– **22 de enero de 2023** (tercer domingo del tiempo ordinario): DOMINGO DE LA PALABRA DE DIOS (mundial y pontificia). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.

– **2 de febrero de 2023** (fiesta de la Presentación del Señor): JORNADA MUNDIAL DE LA VIDA CONSAGRADA (mundial y pontificia). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.

– **11 de febrero de 2023** (memoria de la bienaventurada Virgen María de Lourdes): JORNADA MUNDIAL DEL ENFERMO (pontificia y dependiente de la CEE, obligatoria). Celebración de la liturgia del día (aunque por utilidad pastoral, a juicio del rector de la iglesia o del sacerdote celebrante, se puede usar el formulario «Por los enfermos», cf. OGMR, 376), alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.

– **12 de febrero de 2023** (segundo domingo de febrero): COLECTA DE LA CAMPAÑA CONTRA EL HAMBRE EN EL MUNDO (dependiente de la CEE, obligatoria). Celebración de la liturgia del día, monición justificativa de la colecta y colecta.

– **5 de marzo de 2023** (primer domingo de marzo): DÍA Y COLECTA DE HISPANOAMÉRICA (dependiente de la CEE, optativa). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal, colecta.

– **19/20 de marzo de 2023** (solemnidad de san José o domingo más próximo): DÍA Y COLECTA DEL SEMINARIO. Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal, colecta.

– **25 de marzo de 2023** (solemnidad de la Anunciación del Señor): JORNADA POR LA VIDA (dependiente de la CEE). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.

– **7 de abril de 2023** (Viernes Santo): COLECTA POR LOS SANTOS LUGARES (pontificia). Celebración de la liturgia del día, monición justificativa de la colecta y colecta.

– **30 de abril de 2023** (Domingo IV de Pascua): JORNADA MUNDIAL DE ORACIÓN POR LAS VOCACIONES (pontificia) y JORNADA Y COLECTA DE VOCACIONES NATIVAS (pontificia: OMP). Ambas jornadas unen su celebración en este día por acuerdo de la CCXXXV Comisión Permanente de la CEE (25-26 de junio de 2015). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intenciones en la oración universal.

– **21 de mayo de 2023** (solemnidad de la Ascensión del Señor): JORNADA MUNDIAL Y COLECTA DE LAS COMUNICACIONES SOCIALES (pontificia). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración de los fieles, colecta.

– **28 de mayo de 2023** (solemnidad de Pentecostés): DÍA DE LA ACCIÓN CATÓLICA Y DEL APOSTOLADO SEGLAR (dependiente de la CEE, optativa). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.

– **4 de junio de 2023** (solemnidad de la Santísima Trinidad): JORNADA *PRO ORANTIBUS* (dependiente de la CEE, obligatoria). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.

– **11 de junio de 2023** (solemnidad del Santísimo Cuerpo y Sangre de Cristo): DÍA Y COLECTA DE LA CARIDAD (dependiente de la CEE, obligatoria). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal, colecta.

– **29 de junio de 2023** (solemnidad de los santos Pedro y Pablo): COLECTA DEL ÓBOLO DE SAN PEDRO (pontificia). Celebración de la liturgia del día, monición justificativa de la colecta y colecta.

– **2 de julio de 2023** (primer domingo de julio): JORNADA DE RESPONSABILIDAD EN EL TRÁFICO (dependiente de la CEE, optativa). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.

– **26 de julio de 2023** (memoria de santos Joaquín y Ana): JORNADA MUNDIAL DE LOS ABUELOS Y PERSONAS MAYORES (pontificia). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.

– **17 de septiembre de 2023** (tercer domingo de septiembre): JORNADA MUNDIAL DEL TURISMO (pontificia y dependiente de la CEE, optativa). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.

– **24 de septiembre de 2023** (último domingo de septiembre): JORNADA MUNDIAL DEL MIGRANTE Y DEL REFUGIADO (pontificia). Celebración de la liturgia del día (por mandato o con permiso del Ordinario del lugar puede usarse el formulario «Por los prófugos y los exiliados», cf. OGMR, 373), alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.

– **22 de octubre de 2023** (penúltimo domingo de octubre): JORNADA MUNDIAL Y COLECTA POR LA EVANGELIZACIÓN DE LOS PUEBLOS (pontificia: OMP). Celebración de la liturgia del día (puede usarse el formulario «Por la evangelización de los pueblos», cf. OGMR, 373), alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal, colecta.

– **12 de noviembre de 2023** (Domingo XXXII del tiempo ordinario): DÍA Y COLECTA DE LA IGLESIA DIOCESANA (dependiente de la CEE, optativa). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal, colecta.

– **19 de noviembre de 2023** (Domingo XXXIII del tiempo ordinario): JORNADA MUNDIAL DE LOS POBRES (pontificia). Celebración de la liturgia

del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.

– **31 de diciembre de 2023** (Domingo dentro de la Octava de la Natividad del Señor, fiesta de la Sagrada Familia): JORNADA DE LA SAGRADA FAMILIA (pontificia y dependiente de la CEE). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.

Sumari

ESGLÉSIA DIOCESANA

Bisbe diocesà

Decrets 5
Aneu mar endins 11
Comunicacions 22
Activitats del Sr. Bisbe 24

Secretaria General i Cancelleria

Admissió a ordes 28
Nomenaments 28
Comunicacions diocesanes 31
Comunicat amb motiu de la defunció del papa emèrit S. S. Benet XVI 32

Vida diocesana

Crònica del Consell Presbiteral 34
Crònica del Consell Pastoral Diocesà 36
Crònica diocesana 38
Aportacions diocesanes al Sínode 42
Comissió diocesana del Sínode 51

SANTA SEU

Defunció del papa emèrit S. S. Benet XVI 55

Sant Pare

Discurs a la Cúria amb motiu del Nadal 58
Missatge de Nadal 65
Totum amoris est 69

CONFERÈNCIA EPISCOPAL TARRACONENSE

Amb motiu de la nova edició del Missal en català 89
Assemblea General de Càritas Catalunya a Tarragona 90
El Col·legi de Consultors de Tortosa elegeix Mn. Josep Lluís Arín com a administrador Diocesà 92

CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

Nota de a 120 Assemblea Plenària 95
Nota sobre la regulació acadèmica de la classe de religió 107
Calendari de jornades i col·lectes 111

Subscripció anual: 35 €
Exemplar solt: 8 €
El preu de la subscripció comprèn només l'edició del «Butlletí del Bisbat de Terrassa» de l'any en curs

Dip. legal: B. 27.938-2005

Imprès per I.G. Santa Eulàlia, www.igsantaeulalia.com